

DZIENNIK PRAW

z Roku 1840.

W DRUKARNI ST. GIESZKOWSKIEGO.

BIBLIOTECA

VNIV.

LIBELL

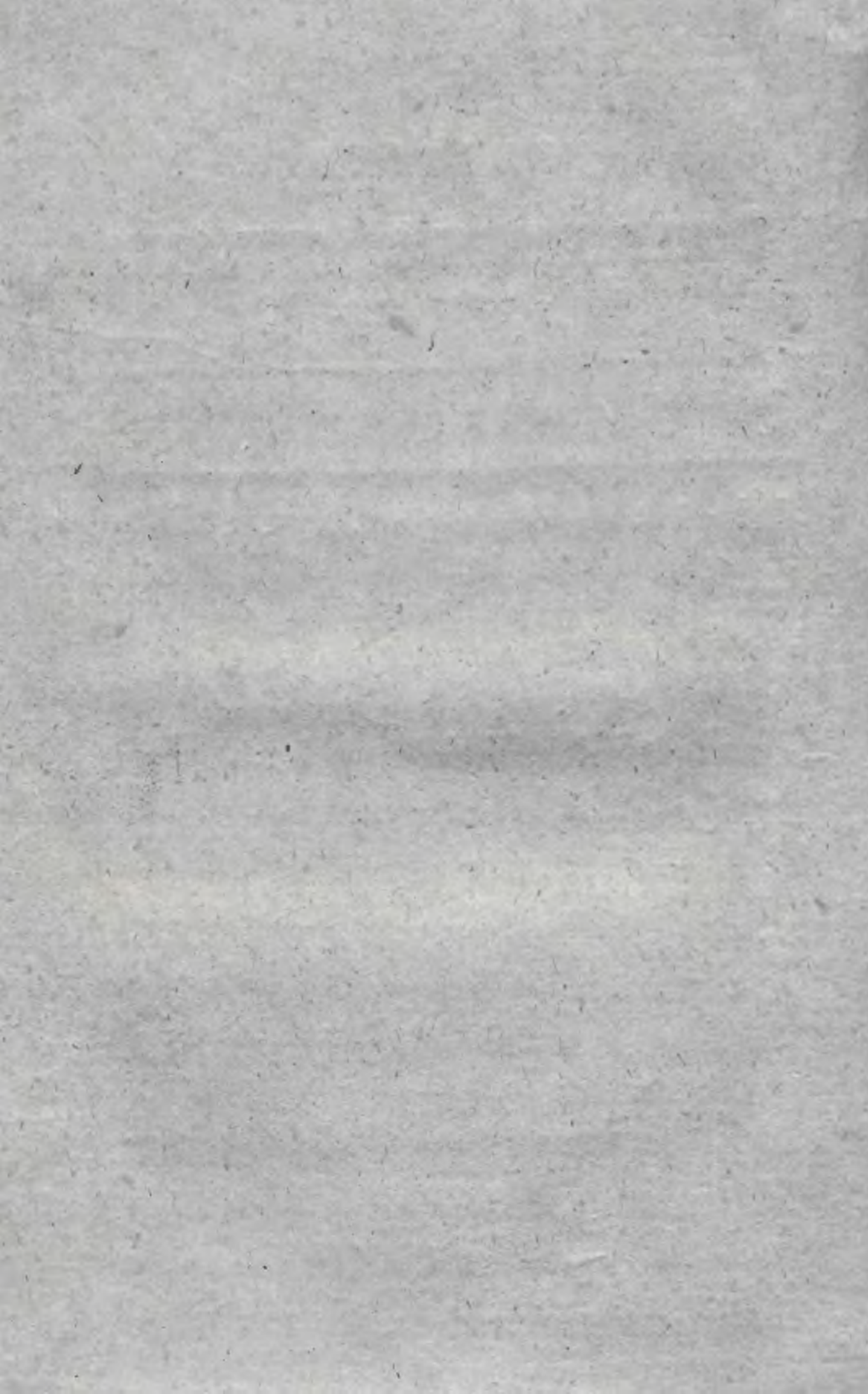
CRACOVENSIS

R E J E S T R

DZIENNIKA PRAW

z ROKU 1840.

Ner Dz. Gi	TREŚĆ PREDMIOTÓW	Karta
$\frac{7,077}{1839 \text{ r.}}$	Instrukcja Loteryjna	
230.	Rozwinięcie ustawy Sejm. z roku 1838 pod względem zarządu funduszami na polepszenie budowli Plebańskich i kościelnych.	
$\frac{10}{\text{Dz. Kon.}}$	Statut urządzający Dyрекcyą Policyi.	
287	Ustawa o żebrakach	

INSTRUKCYA

DLA

Kommissarzy Rządowych

*do assistowania Ciągnięciom Loteryi
Klassycznój Krakowskiój, tudzież czu-
wania nad porządkiem i rzetelnem
postępowaniem Urzędników Lotteryj-
nych delegowanych, równie co do dni
poprzedzających ciągnięcie, jako i po
niem następujących:*

1) Przed ciągnięciem każdej Klasy
Dyrekcya Loteryi Kommissarzom Rządo-
wym wzory losów całych, połówek i
ćwiartek zaprodukuje.

2) Celem pozyskania zupełnego kredytu publicznego dla Loteryi tutejszo-krajowej, i przekonania o najsumienniejszej manipulacyi z strony naczelnika i Dyrekcyi, w obec Kommissarzów Rządowych, Obywateli delegowanych i Urzędników Dyrekcyi, przy jednym stole odbywać się winno zwijanie drukowanych na kartkach numerów i kwot wygrywanych, w liczbie z planem zgodnej.

3) Każdy Urzędnik Dyrekcyi dla pośpiechu otrzyma od Dyrektora lub Naczelnika sto takich z numerami kartek poczynając od 1 do 100, takowe sprawdzi i zwinie w cienkie rolki, i każdą dwiema papierowemi klejonemi obciągnie obręczkami; co wszystko wykonanem być ma w obecności Kommissarzy, o których wyżej w punkcie 2im mowa.

4. Każde sto zwiniętych tym sposobem numerów wkładane będą w szufladę 10 przegrodami zaopatrzoną, i w protokule zapisanemi być powinny.

5. Po zapełnieniu dziesięciu przegródek obejmujących tysiąc numerów zwiniętych, takowe zaraz do koła właściwego włożone być mają; co z każdym tysiącem numerów zwiniętych wykonaniem być powinno.

6) Skoro wszystkie numera w ilości planem objętej zwinięte i do koła włożone zostaną, naówczas koło opieczętowanem i zamkniętem będzie, zostając po kluczami pierwszego Kommissarza Rządowego i Dyrektora Loteryi aż do czasu ciągnięcia.

7) Po wsypaniu do koła wszystkich kartek z numerami, następnie kartki z wygrawajacemi kwotami podobnie zwijane,

w małe rolki, obrączkami opasane, wcześnie przygotowane, protokularnie sprawdzone, po 100 sztuk co do mniejszych kwot rozgatunkowane, do drugiego koła wsypane być powinny, po czem i to drugie koło podobnież, jak pierwsze, zamkniętém i opieczętowanem będzie do czasu ciągnięcia.

8) Wygrywające zaś więcéj nad Złp. pięćset numera dopiero przed samém ciągnięciem loteryi publicznie okazywane obecnym, i zwijane będą, a potem do koła włożonemi zostaną.

9) W ostatniéj klassie kartki wygrywające więcéj nad Złp. tysiąc, téj saméj, jak wyżej w punkcie ósmym manipulacyi ulegają.

10) Dyrekcyja Loteryi na ośm dni wprzód ogłosi gazetą krajową, tudzież obwieszczeniem na drzwiach Bióra swe-

go wywiesić się mającém publiczności, o dniu i godzinie rozpoczęcia tych operacyj celem, aby każdy grający mógł się przekonać, że Nr. losu przez niego kupiony niewątpliwie znajduje się pośród innych.

11) Czynności powyższych protokół spisany i przez Kommissarzy Rządowych, delegowanych Obywateli, niemniej Urzędników loteryjnych podpisanym będzie. Te operacye dniem przed ciągnięciem loteryi odbywać się winny.

12) Kommissarze Rządowi i delegowani Obywatele w dniu na ciągnięcie oznaczonym przeświadczą się o nienaruszoności pieczęci na kołach loteryjnych, po otworzeniu których dwa chłopcy ze szkółki Towarzystwa Dobroczynności wyciągać będą z każdego osobno koła po jednej rolce i oddawać Prezydującemu, który jednocześnie rozwinąwszy takową

i odczytawszy poda woźnemu do ogłoszenia publicznego, ten zaś drugiemu woźnemu odda dla nawleczenia takowych kartek na jedwabny sznurek, przestrzegając, ażeby wprzód numer a za nim wygrana nawleczoną została. Przy nawlekaniu każde sto numerów i wygranych kwot ma być przedzielone długą kartką, na której Klasa i data zapisane zostaną dla późniejszej konfrontacyi i kontroli.

13) Po odciągnięciu każdego sto numerów i tyłuż wygranych, koła zamknąć i razy sześć obrócić należy, a po odciągnięciu każdego 200 sztuk chłopcy zmieniać się mają.

14) Dla odpoczynku Osób delegowanych półgodzinna przerwa nastąpi, w której gdyby ze sali oddalić się mieli, koła pod ich niebytność zamknąć należy i opieczętować.

15) Przy ciągnięciu prowadzony będzie przez Urzędnika Dyrekcji Loteryi protokół podług wzoru *R.* w którym wszystkie numera i wygrane w porządku w jakim wyciągnięte zostały zapisywane będą, uważając, aby po każdym sto wyciągniętych numerach koła obracane były.

Oprócz tego inny Urzędnik zapisywać będzie każdą wygraną obok właściwego numeru w książce wydrukowanej podług wzoru *S.* Trzeci zaś Urzędnik zapisywać będzie numera i wygrane na przyrządzonym do tego arkuszu podług wzoru *T.*

16) Ma być daną baczność, ażeby wyciągane przez chłopców numera upuszczane na podłogę nie były, i tylko pojedynczo z koła brane być mają.

17) Po odłożeniu ciągnięcia nie dokończonego do dnia następnego, koła zam-

knięte i opieczętownane być powinny, jak równie po obu końcach sznurek z nawleczonemi numerami i wygranemi, oraz protokół podpiszą Delegowani i Urzędnicy.

18) Sznurek z nawleczonemi kartkami wygrywającemi ma być przez Delegowanego Senatora opieczętownanym dla tego, iż w przypadku, gdyby kiedykolwiek jaka wślizgnąć się miała omyłka, według tychże rozstrzygnięcie wątpliwości nastąpić winno, i to do decyzji w wypadkach wątpliwości służyć ma za zasadę łącznie z księgami, o których wyżej w punkcie 15 mowa.

19) W czasie konfrontacyi po ukończoném ciągnienu jeden z Urzędników pisać będzie wyciąg numerów i wygranych w porządku, głośno przez drugiego dyktowanych. Wyciąg ten podług wzoru

U. sporządzony po sprawdzeniu z protokółem służyć będzie do rychlejszego ukończenia korekty Tabelli wygranych, której spisanie i do druku podanie zaraz nastąpić powinno.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym W. M. Krakowa i Jego Okręgu.

Kraków dnia 16 Grudnia 1839 r.

Prezydujący Senator,
(podpisano) X. LETOWSKI.
Sekretarz (podp.) *Nowakowski.*

Nro 7,077 D. G. S.

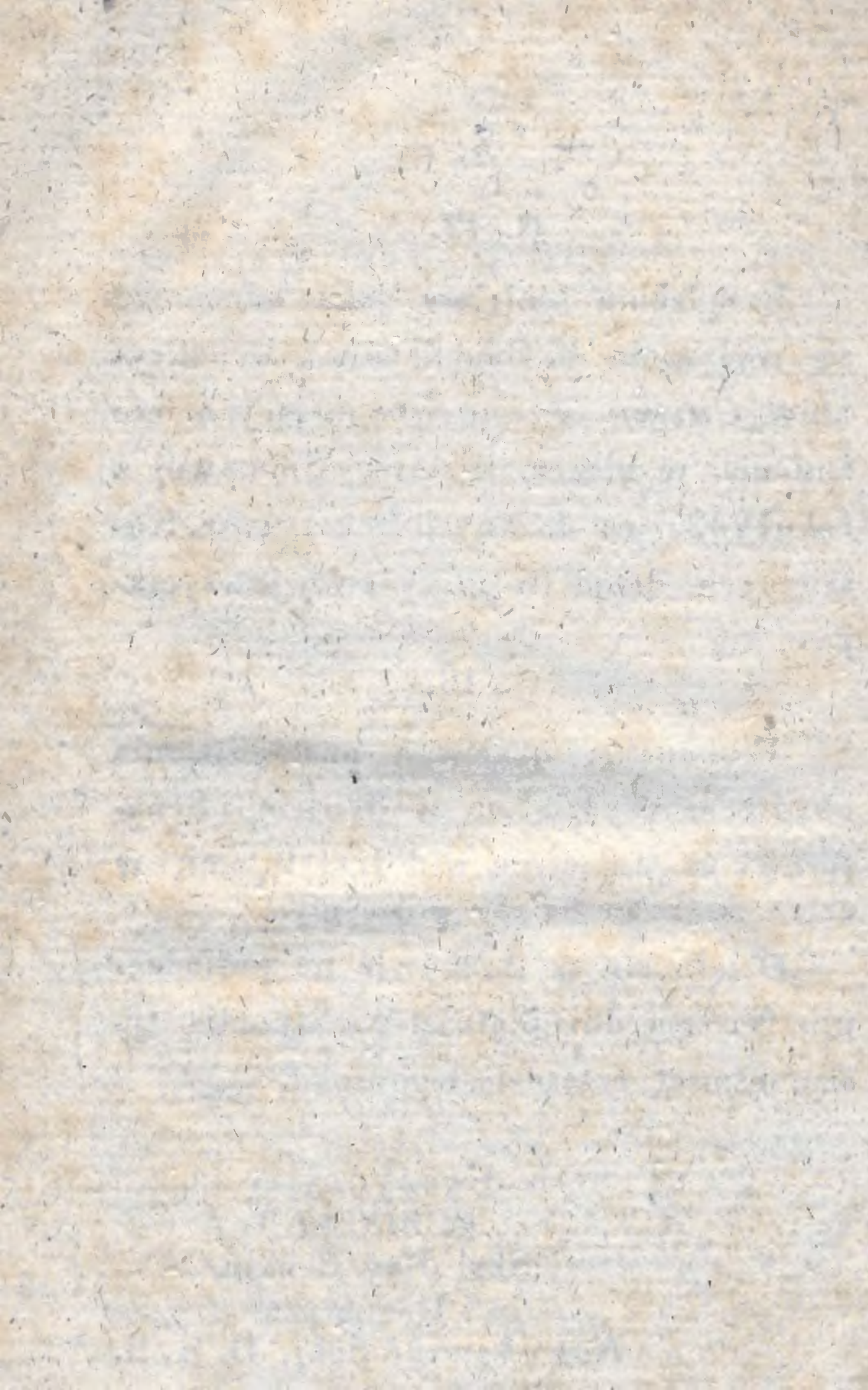
SENAT RZĄDZĄCY

W. M. Krakowa i Jego Okręgu niniejszą Instrukcją zatwierdza.

Kraków dnia 17 Grudnia 1839 r.

Prezydujący
SCHINDLER.
Sokr. Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr. D. K. Senatu.

818

104

UNIV

MOELL

CRACOVENSIS

Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.	Nr.	Zlt.
1		51		1		51		1		51		1		51		1		51	
2		52		2		52		2		52		2		52		2		52	
3		53		3		53		3		53		3		53		3		53	
4		54		4		54		4		54		4		54		4		54	
5		55		5		55		5		55		5		55		5		55	
6		56		6		56		6		56		6		56		6		56	
7		57		7		57		7		57		7		57		7		57	
8		58		8		58		8		58		8		58		8		58	
9		59		9		59		9		59		9		59		9		59	
10		60		10		60		10		60		10		60		10		60	
11		61		11		61		11		61		11		61		11		61	
12		62		12		62		12		62		12		62		12		62	
13		63		13		63		13		63		13		63		13		63	
14		64		14		64		14		64		14		64		14		64	
15		65		15		65		15		65		15		65		15		65	
16		66		16		66		16		66		16		66		16		66	
17		67		17		67		17		67		17		67		17		67	
18		68		18		68		18		68		18		68		18		68	
19		69		19		69		19		69		19		69		19		69	
20		70		20		70		20		70		20		70		20		70	
21		71		21		71		21		71		21		71		21		71	
22		72		22		72		22		72		22		72		22		72	
23		73		23		73		23		73		23		73		23		73	
24		74		24		74		24		74		24		74		24		74	
25		75		25		75		25		75		25		75		25		75	
26		76		26		76		26		76		26		76		26		76	
27		77		27		77		27		77		27		77		27		77	
28		78		28		78		28		78		28		78		28		78	
29		79		29		79		29		79		29		79		29		79	
30		80		30		80		30		80		30		80		30		80	
31		81		31		81		31		81		31		81		31		81	
32		82		32		82		32		82		32		82		32		82	
33		83		33		83		33		83		33		83		33		83	
34		84		34		84		34		84		34		84		34		84	
35		85		35		85		35		85		35		85		35		85	
36		86		36		86		36		86		36		86		36		86	
37		87		37		87		37		87		37		87		37		87	
38		88		38		88		38		88		38		88		38		88	
39		89		39		89		39		89		39		89		39		89	
40		90		40		90		40		90		40		90		40		90	
41		91		41		91		41		91		41		91		41		91	
42		92		42		92		42		92		42		92		42		92	
43		93		43		93		43		93		43		93		43		93	
44		94		44		94		46		94		44		94		44		94	
45		95		45		95		45		95		45		95		45		95	
46		96		46		96		46		96		46		96		46		96	
47		97		47		97		47		97		47		97		47		97	
48		98		48		98		48		98		48		98		48		98	
49		99		49		99		49		99		49		99		49		99	
50		00		50		00		50		00		50		00		50		00	

CRACOVENSIS

wyciągnionych Numerów

Klasy

Loteryi

w dniu Miesiąca

18

1	1,000	2,000	3,000	4,000	5,000	6,000	7,000	8,000	9,000	10,000	11,000	12,000	13,000	14,000	15,000
100	1,100	2,100	3,100	4,100	5,100	6,100	7,100	8,100	9,100	10,100	11,100	12,100	13,100	14,100	15,100
200	1,200	2,200	3,200	4,200	5,200	6,200	7,200	8,200	9,200	10,200	11,200	12,200	13,200	14,200	15,200
300	1,300	2,300	3,300	4,300	5,300	6,300	7,300	8,300	9,300	10,300	11,300	12,300	13,300	14,300	15,300
400	1,400	2,400	3,400	4,400	5,400	6,400	7,400	8,400	9,400	10,400	11,400	12,400	13,400	14,400	15,400
500	1,500	2,500	3,500	4,500	5,500	6,500	7,500	8,500	9,500	10,500	11,500	12,500	13,500	14,500	15,500
600	1,600	2,600	3,600	4,600	5,600	6,600	7,600	8,600	9,600	10,600	11,600	12,600	13,600	14,600	15,600
700	1,700	2,700	3,700	4,700	5,700	6,700	7,700	8,700	9,700	10,700	11,700	12,700	13,700	14,700	15,700
800	1,800	2,800	3,800	4,800	5,800	6,800	7,800	8,800	9,800	10,800	11,800	12,800	13,800	14,800	15,800
900	1,900	2,900	3,900	4,900	5,900	6,900	7,900	8,900	9,900	10,900	11,900	12,900	13,900	14,900	15,900

BIA
YNSC BELL
CRACOVENSIS

BIBLIOTHECA
VNIV. FACELL
CRACOVENSIS

MY

PREZES i SENATOROWIE

Wolnego Niepodległego i Ścisłe Neutralnego

MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Uznawszy za potrzebne oznaczyć bliżej zarząd funduszami jakie przez Ustawę Sejmową z dnia 15 Marca 1838 roku, na polepszenie stanu budowli Kościelnych i Plebańskich wskazanemi zostały, a następnie zapewnić użycie tychże w sposób więcéj celowi swemu odpowiadający, postanowiliśmy i stanowimy.

§. I.

Fundusze stałe na utrzymywanie w dobrym stanie Kościołów i budynków

Plebańskich przeznaczone, nie już przez Beneficyatów pobierane lecz wprost do Kassy Głównej wpływać mają.

§. 2.

Senator czuwający nad Instytutami, sporządzi spis tego rodzaju funduszków i Senatowi do zatwierdzenia a następnie przestania Kassie do poboru przedstawi.

§. 3.

Powzięte z powyższego źródła przez beneficyatów procenta lub innego rodzaju przychody za czas od 1 Kwietnia 1838 r. jako daty ogłoszenia Ustawy Sejmowej oddającój zarząd funduszków Senatowi Rządzącemu do dnia 1 Stycznia 1840 roku, równie od tychże ściągnięte i do Kassy Głównej wniesione być mają, a to o tyle o ile Beneficyat właściwego ich użycia nieusprawiedliwi.

§. 4.

Kapitały lub inne fundusze pochodzące z darowizny między żyjącymi, testamentów i t. p. Aktów po dniu 1 Kwietnia 1838 roku sporządzonych, lub na przyszłość sporządzić się mogących, jeżeli są zapisane pod tytułem *na Kościół*, bez wskazania przez zapisodawcę innego odmiennego celu, uważane będą jako przeznaczone w połowie na fundusz stały utrzymania budowli Kościelnych, i jako takie według przepisów niniejszego postanowienia administrowanemi być mają, w połowie drugiejszą zaś na opatrzenie służby Bożej.

§. 5.

Składki roczne przez Beneficyatów w miarę posiadanego funduszu opłacać się winne, a prawem Sejmowém w Art. 3 oznaczone, po dopełnionem obracho-

waniu wspomnionych funduszów Beneficyalnych i zatwierdzeniu tychże przez Senat, wpływać mają równie do Kassy Głównej wraz z zaległością z czasu od 1 Kwietnia 1838 r. pochodzącą.

§. 6.

Przychód Interkalarny wskazany Art. 1 i 2 Ustawy Sejmowej, ulega tym samym przepisom, i ściągniętym być ma od tych Beneficyatów którzy po Epoce 1 Kwietnia 1838 roku do uieczczenia onegoż byli obowiązani.

§. 7.

Likwidowane dotąd pretensye do mass zmarłych Beneficyatów z tytułu dezolacyi budynków Kościelnych, o tyle terazniejszym posiadaczom Beneficyów po przyznaniu ich przez Sądy zwróconemi będą, o ile ciż udowodnią, że własnemi fundusza-

mi do polepszenia stanu rzeczonych budowli przyczynili się, inaczéj zwrot preten- syj przekazanym będzie na cel łączny z powyżéj wzmiankowanemi funduszami.

§. 8.

Wszystkie wpływy z powyżéj wyszcze- gólnionych źródeł kontowane być mają oddzielnie, na rzecz *respective* każdego Kościoła, i fundusze jednego z drugim łączone być nie mogą.

§. 9.

Jeżeli uzbierane wpływy jednego Ko- ścioła przenosić będą kwotę złp. 2000 a potrzeba użycia tychże z powodu dobrego stanu budowli Kościelnych zachodzić nie będzie, takowa na stały fundusz przezna- czoną i elokowaną być ma.

§. 10.

Wszystkie reparacye Kościołów, bu- dynków Plebańskich, Wikaryuszów i Or-

ganistów, wyjąwszy gospodarskich, których stawianie i utrzymanie wyłącznie do Beneficyatów należy, uskuteczniane będą z bieżących funduszów, o ile takowe wystarczą, w braku zaś tych użyte będą składki parafijan a to według zasad Ustawą Sejmową z roku 1833 wskazanych.

§. 11.

Stawianie Kościołów nowych lub budynków Plebańskich powyższą Ustawą w §cie 8 objętych, dopełniane będzie równie funduszami bieżącemi i składkami parafijan, do których przychodzić będzie w pomoc fundusz stały z kapitałów e-
lokowanych składający się, w tym stosunku, że na budowę Kościoła połowa, na budynki zaś Plebańskie jedna trzecia część tegoż funduszu użytą będzie.

§. 12.

Urządzenie niniejsze jako odnoszące się wyłącznie do Beneficyów i Beneficyatów *Curam Animarum* mających, nie zmienia w niczem Ustawy Sejmowej z roku 1833, co do innych Beneficyów Kościelnych dotąd w mocy swój jutrzymującej się

§. 13.

Wykonanie obecnego postanowienia obydwom Wydziałom w Senacie i Senatorowi czuwającemu nad Instytutami, w czem do kogo należy polecamy.

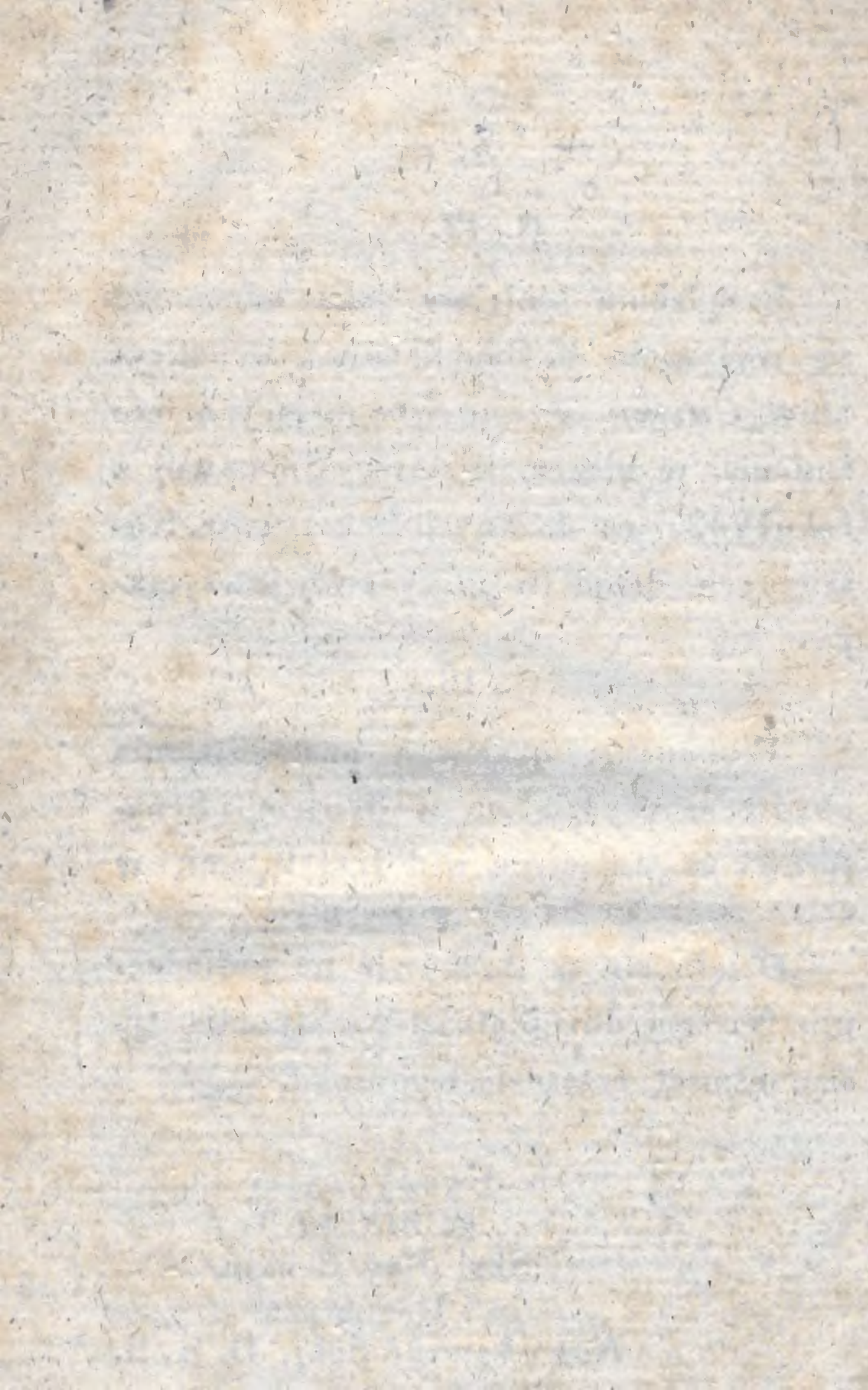
Działo się w Krakowie na posiedzeniu Naszem dnia piętnastego Stycznia tysiąc ośmset czterdziestego roku.

Prezydujący
SCHINDLER.

Skr. Ilny Senatu

DAROWSKI.

Nowakowski Sekr. D. K. S.

STATUT

URZĄDZAJĄCY

DYREKCYĄ POLICYI.

MY

PREZES i SENATOROWIE

Wolnego Niepodległego i Ścisłe Neutralnego
MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Gdy tak zaprowadzone zmiany w Ustawie Konstytucyjnej jak wskazane przez Trzy Najjaśniejsze Dwory zasady do urzędzenia Policji w Kraju tutejszym, spowodowały potrzebę przepisania nowego Statutu dla Dyrekcyi Policji i Władz

Onejże podporządkowanych, któreby organizm téj Magistratury, stosunki Onejże z innémi Władzami, formy postępowania w Jój działaniach określał, a nareszcie Instrukcje wskazujące obowiązki Indywidualom wszelkiego stopnia do składu służby policyjnej należących obejmował, postanowiliśmy i stanowimy dotychczasowe Urządzenie Dyrekcyi Policcyi zastąpić nowym poniżej umieszczającym się Statutem i w tym celu wydajemy następujące przepisy:

CZEŚĆ PIERWSZA.

ROZDZIAŁ I.

O Dyrekcyi Policcyi.

§. 1.

Dyrekcja Policcyi czuwa bezpośrednio w Kraju nad utrzymaniem porządku i bes-

pieczeństwa tak publicznego jako też prywatnego szczególnych osób.

§. 2.

Najwyższym Naczelnikiem Policji w Kraju jest Prezes Senatu Rządzącego; pod Jego zaś osobistym i wyłącznym kierunkiem zostaje Policja Wyższa, tudzież Policja Cudzoziemców.

§. 3.

Wyjąwszy Policję Wyższą i Cudzoziemców, Dyrekcja Policji podlega Senatowi Rządzącemu, który wprost lub przez swoje Wydziały władzę tę wykonywa.

§. 4.

W przedmiotach Cywilno-Sądowych i Kryminalnych, Korrespondencja Władz Sądowych z Dyrekcją odbywać się ma za

pomocą stósownych Odezww, jedynie w per-
traktowaniu spraw o ciężkie przestępstwa
Policyjne, Dyrekcyja Policyi Sądowi Wyż-
szemu podporządkowaną będzie.

§. 5.

Działalność Dyrekcyi Policyi rozciąga
się nie już tylko do samego Miasta Kra-
kowa na potrzebną ilość Cyrkułów po-
dzielonego, lecz i do całego Okręgu,
gdzie Władzę swoją wykonywa przez
Kommissarzy przeznaczonych do Dystry-
któw na które tenże Okrąg podzielonym
jest.

§. 6.

Wskutku téj jurysdykcyi ulegają Dy-
rekcyi Policyi w ogólności wszyscy w Kraju
osiedli mieszkańcy, i czasowo w nim prze-
bywający.

§. 7.

Dyrekcja Policji mocną jest wchodzić w bezpośrednią korespondencją z policyjnemi i karnemi Władzami sąsiedzkich Krajów, lecz tylko gdy idzie o śledztwo zbrodniarzy, zbiegów wojskowych, lub innych prawem ściganych osób bez względu, czyli postępowanie przeciw nim w miejscu ich zamieszkania przedsięwziętem jest lub nie.

Żądaniu Władz wspomnianych natychmiast zadosyć uczynić winna, gdy idzie o ogłoszenie listów gończych lub o ujęcie poszukiwanego Indywiduum.

Co się tycze zaś wydania (extradycyi) Dyrekcja Policji mocną jest takowe bez odwoływania się do Władzy wyższej uskutecznić, jeżeli to dotyczy Indywiduum wyrokiem prawomocnym Sądów tu-

tejszych na wygnanie z Kraju wskazanego, albo gdzie wydalenie Rozporządzeniem o Cudzoziemcach wyraźnie jest przewidzianem, w którym to jednak ostatnim razie pozostawia się stronie wolność założenia rekursu od decyzji skazującej oneż na wydalenie do Prezesa Senatu, i w takim wypadku powinien być wywód słowny z stroną sporządzony, następnie decyzja onejże ogłoszoną z poinformowaniem jej o wolności zarekurrowania, i wzmianka o tém na Wywodzie Słownym zamieszczoną.

W żadnym razie nie jest mocną Dyrekcja Policji osoby obco-krajowe mimo jej woli do opuszczenia tego Kraju zmuszać, jeżeli też jest w legalne swego Rządu pozwolenie opatrzoną; gdyby zaś wydalenie takiej osoby za potrzebne a tém więciej konieczne uznała, winna w

takim razie rapport wyłuszczający grun-
towne do tego kroku powody Prezesowi
Senatu złożyć, i Jego w téj mierze de-
cyzyi oczekiwać.

§. 8.

Powoływanie mieszkańców do sta-
wiennictwa bez wyjątku czyli są krajo-
wcami, czy obcymi, uskutecznić będzie
Dyrekcja Policji przez pisma, bądź za po-
mocą wezwań drukowanych na ten cel
przygotowanych.

ROZDZIAŁ II.

O Służbie Dyrekcyi Policji.

§. 9.

Do pełnienia służby policyjnej w o-
gólności, będzie użytą potrzebną liczba
Urzędników i Oficjalistów pod zwierz-

chnictwem Dyrektora Policji a to stósownie do zatwierdzonego etatu.

Prócz Urzędników etatowych będą mogli być także mianowanymi przez Prezesa Senatu na przedstawienie Dyrektora Policji bezpłatni aplikanci, którzy wedle wykazanych kwalifikacyj po zasięgnięciu zdania Dyrektora Policji przeznaczenie zaraz przy nominacji odbiorą, w jakim stopniu pracować mogą.

§. 10.

Co do mianowania stanowi się za prawidło, iż nikt na żadną posadę przy Dyrekcyi Policji czy też przy Kommissorjatach Dystryktowych nie może być mianowanym, jeżeliby niebył z strony Dyrektora Policji w tym celu przedstawionym; przedstawienia tego rodzaju czynione być mają Prezesowi Senatn, który In-

spektorów Policji sam, innych zaś Urzędników Policyjnych łącząc w to i Kommissaryaty Dystryktowe (z wyjątkiem jednakże Kassjera i Kontrollera Kassy Policyjnej, którzy przez Senat mianowanymi być mają) z przybranymi przez siebie dwoma Senatorami mianować będzie. O każdym tego rodzaju mianowaniu lub oddaleniu, które to ostatnie na tejże samej drodze tylko miejsce mieć będzie mogło, Prezes Senatowi Rządzącemu donosić będzie. Mianowanie Dyrektora również jak i odwoływanie i zawieszanie Onegóż w urzędowaniu i pensyi, od Senatu zależy, z zachowaniem jednakże przepisów Statutu Wewnętrznego Urządzenia Senatu.

§. 11.

Oddział straży Policyjnej co do wy-

konywania służby ulega bezpośrednio rozkazom Dyrekcji Policji.

§. 12.

Urzednicy zdrowia (z wyjatkiem Protomedyka) polecenia Dyrekcji Policji, co się tyce Policji Lekarskiej natychmiast wykonywać są obowiazanymi. Co się dotyce ochedoztwa Ulic Miasta, Ekonomia Miejska dozorowi Policyjnemu ulęgać ma.

ROZDZIAŁ III.

O podziale Służby Policyjnej.

§. 13.

Służba Dyrekcji Policji dzieli się na służbę:

- 1) Wewnetrzną
- 2) Zewnetrzną.

ad I ^{mun} Służba zaś wewnętrzna dzieli się na:

- a) Policyjno-Sądową
- b) Policyjno-Administracyjną.

§. 14.

Służba Karząco-Sądowa Dyrekcyi Policyi, ogranicza się w Obwodzie M. Krakowa, tudzież wsiów które pod względem Administracyjnym do Miasta wcielonemi zostały:

- a) w wypadkach kryminalnych do tych działań, które podług Kodexu Karnego Cz: I. do politycznych Instancyj należą. Jednakowoż Dyrekcja Policyi w tych wypadkach, gdzie przyaresztowania na gorącym uczynku schwytanego zbrodniarza wedle §fu 283 Kodexu Karnego Czę: I. na zasadzie prawnych poszlaków dopełnia, winną

jest przed oddaniem obwinionego Sądowi Karnemu summaryczną inkwizycją z nim przedsięwziąć.

b) do sądenia ciężkich policyjnych przestępstw.

§. 15.

W prowadzeniu inkwizycyj w sprawach kryminalnych, tudzież ciężkich przestępstw policyjnych, zachowane być mają przepisy Ustawami obowiązującemi objęte.

§. 16.

Komplet stanowi dwóch Kommissarzów, tudzież Dyrektor Policyi lub Jego Zastępca; Sekretarz trzyma pióro i ma głos doradczy.

§. 17.

W razie, gdyby dla zatrudnienia lub innych jakich przeszkód komplet z Kom.

missarzy nie mógł być zebrany, takowy przez aplikantów za nominacją i po wykonaniu przysięgi pracujących uzupełnionym będzie, nie inaczej jednak jak w tym sposobie, iż do kompletu wchodzić będzie jeden Kommissarz i jeden Aplikant.

§. 18.

Wyrok bądź decyzja orzekanemi będą większością głosów. Każdemu wolno dać oddzielne votum, które własnoręcznie w Aktach zapisać winien. Wrazie zachodzącej różności zdań, przepis §. 425 Czę: I. Kod: Karn: ma być zachowanym.

§. 19.

Gdyby Dyrektor Policji lub Prezydujący w Jego miejscu, na posiedzeniu Sądowem dostrzegł przy zbieraniu votów iż obiwiniiony z niebezpieczeństwem lub

szkodą społecznego porządku i spokojności publicznej uchodzi kary, natenczas mocen jest zawiesić wykonanie wyroku lub decyzji, winowajcę pod ścisłą strażą zatrzymać, wszakże jednocześnie o tém raport upowodowany Naczelnikowi Rządu złożyć powinien z napisem »przedmiot zwłoki niecierpiący« i Jego w tym względzie decyzji oczekiwać.

§. 20.

Wydział Sądowy utrzymywać będzie dwie Księgi to jest:

Księgę Wyroków i

Księgę decyzyj.

W pierwszej zapisywane będą wyroki w sprawach o ciężkie przestępstwa Policyjne zapadłe.

W drugiej zaś decyzje, odsełając sprawy Kryminalne Trybunałowi I. Instancji do odsądzenia.

Księgi wyroków obejmować będą:

- 1) Numer bieżący
- 2) Numer Dziennika podawczego,
- 3) Imię i Nazwisko obwinionych
- 4) Wymienienie przestępstwa
- 5) Datę Wyroku.
- 6) Treściwe wyrażenie osnowy Wyroku i powodów na których się opiera,
- 7) Wzmiankę czyli Wyrok jest prawomocny lub nie.

Księgi zaś decyzji czyli kwalifikacyj.

- 1) Numer bieżący
- 2) Numer Dziennika podawczego
- 3) Imię i Nazwisko obwinionego
- 4) Wymienienie przestępstwa.
- 5) Datę decyzji,
- 6) Ocenienie zarzuconego obwinionemu czynu w raz z powodami na przepisie prawa oparłemi,

7) Dzień i Miesiąc przestanych Trybunałowi Aktów.

§. 21.

Obiedwie te księgi prowadzi Sekretarz, którego obowiązkiem będzie zaciągac w nie obecnych na posiedzeniach, odbierać Wyroki i decyzje celem podawania onychże Prezydującemu do podpisu, tudzież notować na Aktach Numer bieżący Księgi wyrokowej.

§. 22.

Wygotowanie Redakcyi Wyroku lub decyzji należy do Referenta.

§. 23.

Od Wyroków Dyrekcyi Policji w sprawach o ciężkie przestępstwa Policyjne o których §§y 37 aż do 73 (inclusi-

ve Kod. Karn. Czę: II. traktują, (tudzież o wszelkie przestępstwa przeciwko przepisom Cenzury o ile takowe w zbrodni nie przechodzą) oraz przestępstwa Policyjno-Sądowe, których dochodzenie i karanie na drodze Administracyjno-Policyjnej z mocy szczególnych rozporządzeń odbywa się, służy rekurs do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie; w wszelkich zaś innych do Sądu Wyższego, które to Władze w drugiej i ostatniej Instancyi wyrokować będą.

§. 24

Termin do założenia rekursu w sprawach rzeczonych, Ustawa Karno w części II przepisuje.

§. 25.

Jak skoro rekurs jest założony, Akta winny być przesłane téj Władzy do której

2

sprawa z natury swój odnosi się, i okoliczność ta w księdze wyroków zanotowaną być winna.

§. 26.

W wszystkich wypadkach, w których prawo przesłanie Akt Wyższej Instancyi przed ogłoszeniem wyroków nakazuje, Dyrekcja Policyi przesyłać będzie takowe téj Władzy do której rekurs należy.

§. 27.

Polecenie wykonania wyroku tylko z strony Dyrektora Policyi lub jego zastępcy wydaném być może.

§. 28.

Dyrekcja Policyi wprost, a Kommissorjaty Dystryktowe za pośrednictwem tejsze, składać będą wedle wskazać się mającego wzoru co trzy miesiące wykazy rozgatu-

kowane spraw o ciężkie policyjne przestępstwa, tak już osądzonych jak na drodze instrukcyi zalegających, a to tak Sądowi Wyższemu jak Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Policji w Senacie Rządzącym, stósownie do natury przestępstw, a mianowicie wykazy te zawsze téj Władzy składanemi być mają do których stósownie do oznaczeń Statutu Organizacyi Sądownictwa osądzenie wykazanych rodzajów przestępstw w drugiej Instancyi należy.

§. 29.

Księgi wyroków i decyzji posłużą za podstawę do wzmiankowanych wykazów równie jak do wykazu ogólnego, który z końcem każdego roku co do spraw wyżej wymienionych przy wyjaśnieniu powodów zwiększania się lub pomniejszania liczby onychże, Prezesowi Senatu przedstawiać będzie należało.

§. 30.

W Okręgu Kommissarze Dystryktowi pod względem Sądowo-Policyjnym zatrudniać się będą:

1) Ustanowianiem istoty czynu i prowadzeniem inkwizycyj summarycznych w sprawach kryminalnych.

2) Sądzeniem w I. Instancyi (oprócz przypadków poniżej wyszczególnionych) spraw o ciężkie przestępstwa Policyjne z Czę: II. Kodexu Karnego, przybierając Adjunktów którzy obowiązki pisarzy zgłosem doradczym pełnić mają.

§. 31.

Nie będą sędzić Kommissarze Dystryktowi w Okręgu praw w ciężkich przestępstwach policyjnych.

1) W wypadkach, gdzieby który z rzeczonych Kommissarzy lub jego Adjunkt

sam był stroną, tudzież gdzieby ich żony dzieci lub inni bliżsi krewni byli interesowanemi stronami.

2) Spraw w ciężkich policyjnych przestępstwach które w §fie 23 niniejszego Urządzenia wyszczególnionemi są, jak również tych które się do §fu 91 Kod. Karn. Czę. II. odnoszą. W których to wypadkach Kommissarze Dystryktowi winni będą Dyrekcyi Policji natychmiast raporta o zaszłym czynie lub opuszczeniu do dalszego urzędowego postępowania złożyć, ograniczając się jedynie na usunięciu tego, coby dalsze w téj mierze postępowanie udaremnić mogło.

Od powyższego prawidła wyłącza się przestępstwa Policyjno-Sądowe na drodze Administracyjnój z mocy szczególnych rozporządzeń karane, o których §.23 wspomina.

§. 32.

Prócz tych excepcyj jeżeliby tego stosunki osób bądź szczególny zbieg okoliczności wymagał, Senat zawiadomiony o tém, będzie mógł dopełnienie śledztwa innéj poruczyć Władzy, wyłaczając miejscowy Kommissorjat Dystryktowy.

§. 33.

Komissarze Dystryktowi przedstawiać będą za pośrednictwem Dyrekcyi Policji zakładane rekursa w sprawach o ciężkie policyjne przestępstwa.

§. 34.

Kommissarze Dystryktowi obowiązani są co do utrzymywania ksiąg wyroków i decyzji, przyjmowania rekursów i przesyłania tychże w terminach oznaczonych wedle prawideł dla Dyrekcyi Policji przepisanych postępować. W wypadkach w których prawo przesyłanie Akt Wyższej

Instancyi przed ogłoszeniem Wyroku nakazuje, przesłać takowe Dyrekcji Policji lub tej z Wyższej Instancyi do której przedmiot z natury swój należeć będzie.

§. 35.

Policyjno-Administracyjna służba, obejmuje wszystkie czynności istniejącemi przepisami Administracyjno-Policyjnemi Dyrekcji Policji wskazane, które na pojedyncze referata podzielonemi i przez Urzędników z strony Dyrektora Policji do tego wyznaczonych załatwianemi będą.

§. 36.

Postępowanie w wewnętrznej służbie Policyjno-Administracyjnej jest bez wyjątku summaryczne.

§. 37.

Zasady do wymierzania kar wskazane są przepisami policyjnemi.

§. 38.

Sposób postępowania w tego rodzaju sprawach wskazują zasady Czę: II. Kodeksu Karnego objęte.

§. 39.

W sprawach o wykroczenia Policyjno-Administracyjne, które dotąd od rozstrzygnięcia Dyrekcyi Policyi zależały, rekurs służyć będzie do Wydziału Spraw Wewn. i Policyi w ostatniej Instancyi decydować mającego.

§. 40.

Co do spraw defraudacyjnych, których instruowanie do urzędu konsumcyjnego należy, takowe Dyrekcja Policyi w 1szej a Wydział Dochodów Publicznych w 2giej i ostatniej Instancyi sądzić będą.

§. 41.

Termin do założenia rekursu w sprawach Policyjno-Administracyjnych zakre-

śła się ten sam jaki jest dla ciężkich przestępstw Policyjnych prawem oznaczony.

§. 42.

Ad 2um Służba zewnętrzna czyli dozorcza odnosi się do wszystkich przedmiotów, do zakresu Policji publicznej i prywatnego bezpieczeństwa należących.

§. 43.

Do służby téj w zwykłym zakresie działalności należy:

- 1) Inspekcja na publicznych balach i zgromadzeniach.
- 2) Baczość na cudzoziemców, służących, wyrobników, ezeladź rzemieślniczą i terminatorów;
- 3) Dozór nad oberżami, domami zajezdne-
mi, szynkowniami, kawiarniami, billar-

dami, cukierniami i domami kobiet publicznych.

- 4) Dozorowanie przepisów pod względem porządku ogniowego, budowania, czystości na ulicach i placach tudzież po domach i pilnowania porządnego oświetlenia ulic.
- 5) Baczenie na sposób godziwy zatrudnienia mieszkańców i przestrzeganie obyczajności.
- 6) Czuwanie nad Biórem Kontrolli służących, terminatorów i czeladzi.
- 7) Dozorowanie rzemieślników pod względem dopełniania przez nich umów w czasie oznaczonym i z dokładnością.
- 8) Dozorowanie na targach pod względem ceny, wagi i dobroci sprzedawanych przedmiotów, nakoniec
- 9) Kontrolowanie Osób do szczególnych zatrudnień pojedynczych gałęzi tej słu-

żby powołanych, jako to: Sprycmajstrów, Stróżów nocnych, Urzędników zdrowia, Wykonawcy karnéj sprawiedliwości i jego czeladzi.

§. 44.

Obowiązki wykonawczych Urzędników policyjnych wskaże im obszerniej Instrukcja w drodze oddzielnej wydać się mająca.

ROZDZIAŁ IV.

O szczegółowych obowiązkach pojedynczych Urzędników Policji.

§. 45.

Zakres ogólny działania każdego z Urzędników policyjnych wskazują przepisy następujące:

O Dyrektorze Policji.

§. 46.

Dyrektor Policji jest Szefem wykonawczej policji w Kraju.

§. 47.

Co powyżej o stosunkach służbowych Dyrekcji Policji odnośnie do Prezesa Senatu, tudzież samego Senatu Rządzącego i Sądownictwa powiedziano, to samo rozumieć się ma i o Dyrektorze Policji.

§. 48.

Dyrektor Policji nie może się chociażby na czas najkrótszy oddalać od obowiązków służby. W razie potrzeby oddalenia się na przeciąg czasu do dni dziesięciu, pozwolenie na to od Prezesa Senatu, na dłuższy zaś czas od Senatu Rządzącego zyskać powinien.

Tenże sam przepis zachowanym być ma co do wszystkich Urzędników policyjnych, z wyjątkiem mianowanych przez Prezesa Senatu, którym Tenże pozwolenie

do oddalenia się na czas dłuższy sam udzielać będzie mocen.

§. 49.

W razie nieobecności Dyrektora Policji lub innéj przeszkody, obejmie zastępstwo Kommissarz Policji, którego Dyrektor wyznaczy.

§. 50.

Dyrektor Policji lub Jego Zastępca, winien jest codziennie Prezesowi Senatowi donosić o zdarzeniach poprzedzającego dnia i nocy. We wszelkich wątpliwych ważniejszych wypadkach znosić się będzie poprzednio z Prezesem Senatowi, i oczekiwać Jego w téj mierze rozkazów. W tajnych przedmiotach służbowych, raportować będzie ustnie Prezesowi Senatowi, dopokąd przedmiot ten nie zostanie na

drodze urzędowej załatwionym. Jeżeliby jednak Prezes za potrzebne uznał, obowiązany jest rapport tego rodzaju na piśmie złożyć.

§. 51.

Podrzedni Urzednicy sa obowiazani wykonywac punktualnie i bez zwloki rozporzadzenia Dyrektora Policji, i nikt z pomiedzy nich nie moze sie pod zadnym pozorem wymawiac od dopełnienia onych bez rozniczy, czy takowe ustnie lub na piśmie wydanemi beda. W przypadkach atoli, gdy wypadnie rewizje domow albo arestowania przedsiabrać (wyjawszy kiedy Urzednik z obowiazku swego bez dalszej kwestji takowe uskutecznic moze i powinien) wydanym bedzie w tym celu przez Dyrektora Policji lub Jego Zastepce rozkaz na piśmie, który w całej swojej ob-

szerności ściśle wykonanym być winien.

Dyrektor Policji rozrządzając fizycznemi i moralnemi siłami swego Urzędu, jest równie za kierunek służby, porządek i punktualność toku onéjże, za czynność Urzędników podrzędnych względnie Rządu w ogólności, jako téż za pojedyncze czynności Officjalistów sobie podwładnych o tyle odpowiedzialnym, o ile czynności te wyptływają z Jego rozporządzeń i szczególnych poleceń.

§. 52.

Z odpowiedzialności téj wynika: iż

1) Żadne rezolucje, rozkazy lub polecenia w Jmieniu Dyrekcji Policji nie mogą być wydawanemi, które nie są przez Dyrektora Policji lub Jego Zastępcę potwierdzonemi.

2) Gdy zachowanie osobistego bezpie-

czeństwa obywateli do najpierwszych obowiązków Dyrektora Policji należy, przeto tenże w moment przybycia w miejsce Urzędowania swego, powinien zaraz rozkazać przed się stawić osoby w porze nocnej przytrzymane, zbadać na prędko przyczynę aresztowania onychże, i w braku takowej, zaraz na wolność puścić przytrzymanych, albowitęż rozkazać z niemi sporządzić summaryczny wywód słowny w przeciągu 24 godzin, a potem rozstrzygnąć, czyli aresztant na mocy powodów za i przeciwko niemu przemawiających, ma być na wolną nogę puszczoneym lub nie?

§. 53.

Od Dyrektora Policji zależec będzie oddać Kommissarzowi Policji zarząd Cyrkułu miejskiego, albo odebrać, jak tego znajdzie potrzebę. Wszakże za prawidło

ma być uważaném iżby Kommissarze Policyi którzy nie są zarazem Cyrkułowymi przydzielonymi byli do Wydziału Policyjno-Sądowego.

§. 54.

Dyrektor Policyi winien jest rozdzielać prace wedle zdolności swoich subalternów. Czuwać nad tém powinien aby każdy Urzędnik dopełniał swych obowiązków, tudzież często kontrolować osobiście tak wewnętrzną jako i zewnętrzną służbę w wszelkich jęj rozgałęzieniach.

§. 55.

W ważnych przypadkach jako to: pożaru, wylewów, zbiegowisk, morderstwa i t. p. Dyrektor Policyi jest obowiązany udać się osobiście na miejsce wydarzeń takowych celem wydania stosownych rozkazów.

Kommandant Milicyi otrzyma od Prezesa Senatu od czasu do czasu upoważnienie do dawania Dyrektorowi Policji w nadzwyczajnych wypadkach siły zbrojnej, oddziałem której dowodzący obowiązany jest ściśle stosować się do rozporządzeń Dyrektora Policji.

§. 56.

Dyrektor Policji rozpieczętowywać będzie bez zwłoki własnoręcznie wszelkie do siebie stylizowane Urzędowe pisma i podania, przeczytawszy zaś takowe położy na nich dzień, a w naglącym razie i godzinę podania.

§. 57.

Wszelkie passporta nowe winny być przez Dyrektora Policji podpisywane, w wizowaniu zaś passportów osób przejeź-

działających będzie mocen przez inne Indywiduum policyjne pod własną odpowiedzialnością wyręczać się.

§. 58.

Dyrektor Policyi czuwa nad Kasą Policyi i Depozytem; on wydaje polecenia do przyjęcia tego wszystkiego coby przy osobach podejrzanych znalezioném było, czy to z rzeczy czy z pieniędzy; rewiduje wedle potrzeby depozyta i czuwa aby złożona tamże publiczna i prywatna własność nie zaginęła.

§. 59

Dyrektor Policyi ma moc po poprzednim bez skutku napomnieniu, wymierzania kar pieniężnych aż do wysokości miesięcznej pensyi wyrównywajacéj na wszystkich Urzędników Policyjnych bez

różnicy stopnia, w miarę ich przekroczeń w służbie popełnionych. O każdym jednak takim wypadku donosić będzie Prezesowi Senatu.

Gdyby rozciągnięcie najwyższej kary pieniężnej władzy Dyrektora zostawionej skaranego Urzędnika nie poprawiło, będzie obowiązkiem Dyrektora Policji Prezesowi Senatu co do prowadzenia się takiego Urzędnika rapport dokładny złożyć w którym wypadku z strony Naczelnika Rządu kara pieniężna sześciotygodniowej pensyi odpowiadająca rozciągnięta zostanie. Gdyby zaś i ta raz rozciągnięta kara pieniężna zupełnej poprawy skaranego nie zrzuciła, natedy na dokładnie umotywowane przedstawienie Dyrektora Policji, oddalenie tegoż od służby Policyjnej zarządzone zostanie. Dyrektorowi Policji służy prawo przy zło-

żeniu przedstawienia takiego Urzędnika bezwzględnie w Urzędzie i pensyi zawiesić.

§. 60.

Inspektorowie Policji mogą jednak przez Dyrektora Policji obok wyżej wymienionój kary pieniężnej jeszcze aresztem sześciodniowym być skarany. Po wymierzeniu kary pieniężnej aż do wysokości miesięcznej gaży podniesionój lub też sześciodniowego aresztu na Inspektora Policji, ma obowiązek Dyktor Policji niezwłocznie Prezesowi Senatowi o ukaraniu w ten sposób przekroczenia w służbie raport złożyć. A w razie gdyby zupełna poprawa Inspektora w sposób podobny ukaranego nienastąpiła, oddalenie onegoż na dokładnie upowodowane przedstawienie Dyrektora Policji, ma być bezwzględnie zarządzonem. W tym wypadku słu-

ży prawo Dyrektorowi Policji Inspektora od urzędu i pensyi przy złożeniu przedstawienia aby był oddalonym własną Władzą zawiesić.

§. 61.

Przy większych w służbie wykroczeniach jednak, albo takich które niedają nadziei poprawy, upoważnionym jest Prezes Senatu bez użycia wprzód stopniowanych kar pieniężnych, na przedstawienie Dyrektora Policji, oddalenie winnego z policyjnej służby, za przybraniem dwóch Senatorów, jeżeli będzie Urzędnikiem, a jeżeli będzie Inspektorem tylko bez przybrania tychże natychmiast zarządzić.

Samo się z siebie rozumie, że Indywidua uznane winnymi popełnienia ciężkiego policyjnego przestępstwa lub zbrodni, albo też gdy dla braku dowodów *ab*

Instantia uwolnionemi będą, z służby publicznej bezwzględnie winny być oddalonemi.

§. 62.

Dyrektor Policji składać będzie Prezesowi Senatu co rok dokładne listy konduity wszystkich Urzędników Policyjnych które posłużą za najlepszą skazówkę do awansu.

O Kommissarzach Policji, Inspektorach i Aplikantach Referentach.

§. 63.

Będą Kommissarze Policji pierwszej i drugiej rangi.

§. 64.

Aby być Kommissarzem Policji mianowanym, potrzeba:

- a) ukończyć kurs prawa
- b) złożyć examen według prawideł w tej mierze przepisanych, celem przekonania się o zdatności kandydata do pełnienia obowiązków Sędziego w wypadkach ciężkich przestępstw Policyjnych, tudzież o praktycznym usposobieniu Jego w wiadomościach Administracyjnych.
- c) służyć przez dwa lata przynajmniej po złożeniu tego examinu przy Dyrekcji Policji lub przy Wydziale Spraw Wewnętrznych i Policji albo też przy którym z Trybunałów w charakterze Urzędnika przysięgłego.

§. 65.

Kommissarze Policji są głównymi pomocnikami Dyrektora Policji. Zostając pod Jego bezpośredniemi rozkazami są oni

najczynniejszymi Członkami w wykonywaniu wewnętrznej i zewnętrznej służby. Z ich grona w razie potrzeby, wybiera Dyrektor Policji swojego zastępcę. Równie jak Dyrektor Policji za kierunek całości jest odpowiedzialnym, tak też Jemu są odpowiedzialnymi Kommissarze Policijni co do zakresu swego działania. Winni są poruczone Im czynności dokładnie i bez zwłoki wykonywać.

§. 66.

Odznaczającym się zdolnościami i gorliwością w służbie, zapewnia się posunięcie w razie wydarzonego wakansu na wyższe stopnie.

§. 67.

Jakie są główne obowiązki, tudzież Attrybucje Kommissarzy Policji Wy-

działu Sądowego wskazuje Rozdział III. niniejszego Urządzenia.

Zakres działania Cyrkułowych Kommissarzy w Mieście.

§. 68.

Kommissarze Cyrkułowi w Mieście wykonywają w zakresach swoich służbę dozorczą bezpośrednio z pomocą Inspektorów. Służba ta określona jest po największej części §§mi 42 i 43 niniejszego Urządzenia.

§. 69.

Kommissarze Cyrkułowi zajmować się będą oprócz dozoru w swoim zakresie, wyrabianiem policyjno-administracyjnych przedmiotów w oddziale służby wewnętrznej.

§. 70.

Obowiązani oni są mieszkać w swoim właściwym zakresie, jeżeli można w samym onegóż środku, i wywiesić na domu w którym mieszkają tablicę z napisem »Kommissoryat Cyrkułowy NN.« Kancelaryą swoją mieć będą w gmachu Dyrekcji Policji, gdzie o ile służba wykonawcza nie będzie na przeszkodzie, przepisane godziny pracy poświęca.

§. 71.

Kommissarze Cyrkułowi osobiście odpowiedzialnymi są za utrzymanie spokojności i porządku w swych zakresach.— O wszelkich zdrożnościach i niedopełnieniu przepisów policyjnych, jakieby Kommissarz Cyrkułowy odkrył, zdawać będzie Dyrektorowi Policji rapport, który w téj mierze właściwe środki przedsięweźmie.

Opieszałość w zdawaniu podobnych raportów spada na Kommissarza Cyrkułowego respective powierzonego jego pieczy zakresu.

§. 72.

Władza Kommissarzy Cyrkułowych rozciąga się w wszystkich przypadkach tylko do takich czynności, które do chwilowego utrzymania porządku i bezpieczeństwa niezbędnie są potrzebne, a zatem w wypadkach kryminalnych, ciż na zapewnieniu się tylko względem winnych ograniczać się obowiązani będą.

§. 73.

Aby działanie ich nie było tamowanem a to tak z względu

a) na osoby, jako też

b) na rzeczy, nadaje im się do tego potrzebna Władza.

ad a) ze względu na osoby, mają prawo działania przeciw każdemu bez różnicy stanu,

ad b) ze względu na przedmiot Władza ich albo jest rozciągnięta albo ściśniona, według tego, o ile na wydarzone wypadki istnieją już przepisy lub nie, w ostatnim zaś przypadku o ile wypadek dopuszcza zwłoki, lub o ile zwłoka takowa pociągnęłaby za sobą szkodliwe skutki. Jeżeli w jakim przedmiocie istnieją już przepisy, należy się do takowych zastosować. W razie przeciwnym, gdzie niema przepisów, a zwłoka stałaby się szkodliwą, Kommissarz Cyrkułowy ma prawo postąpienia sobie wedle tego co w zastosowaniu do ogólnych zasad obowiązujących przepisów uzna w przekonaniu swoim za najstósowniejsze nie wdając się poprzednio w żadne korespondencje, lecz

o tem co zdiata natychmiast rapport zdać
powinien.

§. 74.

Wszelkie polecenia tyczące się służby
bezpośrednio dozorczej, wydawać będzie
Dyrekcja Policyi Kommissarzom Cyrku-
łowym, i oneż bezpośrednio załatwiać.

Zwyczajnie Inspektorowie zdają ra-
porta tylko swoim Kommissarzom; ci
zaś co rano regularnie Dyrektorowi Policyi,
oczekując jego rozkazów.

Rapporta Inspektora są albo ustne al-
bo na piśmie, jeżeli Kommissarz Cyr-
kułowy te ostatnie w porządku znajdzie,
tedy je wiza opatrzy i odnoszące się do
tego przedmiotu zlecenie Dyrekcji Poli-
cyi tym sposobem załatwi.

Kommissarz Cyrkułowy jednak jest
osobiście odpowiedzialnym za rzetelność

rapportwó, a nawet wykrycie nieregularności w służbie i nierzetelności raportu Inspektora nie będzie go mogło zastąpić od odpowiedzialności.

§. 75.

Swiadcstwa, certyfikaty i konsensa szczególnie takie, jakie niegdyś Wojciastrom wydawali, mogą Kommissarze Cyrkułowi bezpośrednio z swój strony wtedy tylko wydawać, kiedy treść takowych dokumentów zasada się na bezpośredniem urzędowém postrzeżeniu Kommissarza Cyrkułowego, tudzież gdy wydanie to nie zawisło od zachować się mających poprzednio formalności urzędowych, jako to: spisania protokołu i t. p. w którym to wypadku załatwienie takiej czynności winno należeć do Dyrekcyi Policji.

§. 76.

Inspektor Policyjny zostawać będzie pod bezpośrednim nadzorem Kommissarza Cyrkułowego, któremu jest do pomocy w służbie wykonawczej przydzielonym; wszelkie przeto rozkazy jego bez najmniejszej zwłoki i odwoływania się wykonać jest obowiązany.

§. 77.

Gdy Kommissarz Cyrkułowy jest wyłącznie odpowiedzialnym za służbę dozorczą w swoim zakresie; przeto pozostawia mu się wolność użycia Inspektora wedle potrzeby; wszakże za zasadę się przyjmuje, iżby ważniejsze przedmioty służby, sam Kommissarz załatwiał, do Inspektora zaś zwykła bieżąca służba

należy, o ile się takowa odnosi do czystości po ulicach, dozoru placów, w ogóle do porządku.

§. 78.

Aby Inspektorowie byli w możności dopełniania swęj słuźby w całej obszerności, zwyczajna wyłącza inspekcja na targowiskach w szlachtuzie, jatkach rzeźniczych, przy pieczywie etc. nie będzie do nich należała.

Winni oni jedynie kontrollować w tęg mierze Kommissarza Targowego na ten cel ustanowionego i jego Adjunktów.

Pomimo zniesienia dopiero rzeczonęj inspekcyi, Kommissarze Cyrkułowi są odpowiedzialnymi za niedopilnowanie w tęg mierze przepisów policyjnych. Dozór dzien-ny i dozor w teatrze należy kolejno tak do Kommissarzy jak i do Inspektorów.

Inspekcją w teatrze pod względem Cenzury zajmować się będzie Referent Cenzury.

§. 79.

Applikanci Referenci według przeznaczenia Dyrektora Policji i zdolności swojej, zastąpić mogą Kommissarzy Policji tak w wewnętrznej jako i zewnętrznej służbie,

*O Referencie przedmiotów Cenzury
dotyczących.*

§. 80.

Służba Referenta przedmiotów Cenzury oznaczoną jest przepisami policyjnymi o Cenzurze, do których ściśle zastosować się powinien.

O Sekretarzu.

§. 81.

Sekretarz jest zarazem Dyrektorem Kancellaryi. On czuwa w ogóle nad Offi-

cjalistami w Biórze pod jego zarządem zostającym pracującymi; szczególnie nad Kancelistami i jest odpowiedzialnym za dostówną zgodność expedycyj z Referatem przez Dyrektora Policji zawizowanym; dla tego:

§. 82.

Wszelkie munda expedjować się mające poprzednio kollacionować, i (wyjąwszy wypadki sekretnych *ex praesidio* rozkazów) podpisać winien, zanim oneż Dyrektorowi Policji do podpisu przedłoży

§. 83.

On utrzymuje Dziennik podawczy i Wykaz Archiwalny do Dyrektora Policji przychodzących rozkazów lub doniesień, jako też wydanych przez niego dyspozycyj.

§. 84.

Jaki ma udział na posiedzeniach Policyjno-Sądowych, o tém powyżej w Rozdziale III. powiedziano.

§. 85.

On wydaje na żądanie stron wyciągi Wyroków, za których zgodność z oryginałem jest odpowiedzialnym.

§. 86.

Pilnuje porządku w Archiwum i regularnego składania do Akt przedmiotów załatwionych.

§. 87.

W miarę wystarczającego mu czasu Sekretarz załatwiać będzie przedmioty

Administracyjno-Policyjne, jakie mu Dyrektor Policyi lub jego zastępca przydzielili.

*O Protokoliście Bióra Meldunkowego
i Cudzoziemców.*

§. 88

Protokolista ten ma obowiązek utrzymywania ksiąg cudzoziemców, ludności i ksiąg meldunkowych. Do pomocy będzie sobie miał dodanych dwóch Kancellistów. Obowiązki jego są bliżej oznaczone w przepisach o Policyi Cudzoziemców.

§. 89.

Protokoły te wszystkie z należnemi indexami prowadzić winien wedle postanowienia Senatu Rządzącego z dnia 5 Kwietnia 1837 r. Nro 1095 D. G. S. i za wszelkie uchybienia przeciw temu Rozporządzeniu odpowiedzialnym będzie, ró-

wnie jak gdyby się dopuścił utrudnienia stronom meldunki czyniącym, lub oneż bez potrzeby wstrzymywał.

O Protokoliście Passportów.

§. 90.

Zatrudnieniem właściwem utrzymującego dziennik passportowy jest: wydawanie passportów poddanym tutejszym, w którym to względzie prowadzić powinien wykaz alfabetyczny wydawanych, tudzież wizowania zagranicznych passportów.

§. 91.

Prócz tego prowadzić będzie Protokół wydawanych Kart na wolny pobyt chwilowy osobom Zagranicznym z wyszczególnieniem wniesionej z tego tytułu taksy, Protokół zagranicę wyszubpassowanych osób, aby na przypadek przyprowa-

dzenia już raz szubpassowanego mógł się o téj prawdzie przekonać i o tém Dyrektora Policji ostrzedz. Protokół książek wędrownych, który codziennie właściwemu Kommissarzowi do podpisu przedstawiać winien będzie stósownie do postanowienia Senatu Rządzącego z dnia 5go Kwietnia 1837 r. do Nru 1095 D. G. S.

§. 92.

Czeladź obco-krajową za passportami lub książkami wędrownemi przybyłą, winien Protokolista Bióra Passportowego zaraz po złożeniu czyto passportu czyli książki wędrownéj zaciągnąć w spisodzielny przezeń utrzymywać się mający, z którego to spisu wydalającą się za granicę czeladź wykreślać będzie tak aby ze spisu tego za rozkazem zwierzchnika w każdym momencie był w stanie złożyć wy-

kaz znajdującęj się w Kraju obco-krajowej czeladzi.

§. 93.

Drugi podobny spis utrzymywać winien obco-krajowych słuźących za passportami przybyłych.

§. 94.

Protokolista Bióra Passportowego będzie sobie miał dodanego do pomocy jednego Kancellistę.

O Referencie Budownictwa.

§. 95.

Referent Budownictwa jako Techniczny Urzędnik przy Dyrekcyi Policyi zajmować się będzie referatami w przedmiocie budowniczym, w zimie zaś o ile się Dyrekcja Policyi bez niego obejść będzie mo-

gła, pracować ma w Urzędzie Budownictwa.

§. 96.

Referent Budownictwa jest obowiązany przestrzegać aby wszelkie budowle w Mieście Krakowie i Jego przedmieściach, ściśle wedle planów przez Rząd zatwierdzonych budowanemi lub z gruntu restaurowanemi były. Przy zakładaniu każdój nowój budowli winien być obecnym i dopilnować, aby zatwierdzony przez Rząd kierunek placów ulic i budowli niebył zmienionym, ani żadna nowa budowla lub większa reparaacja bez zatwierdzonego planu i zezwolenia Rządu przedsiębrana nie była.

§. 97.

O każdym dostrzeżonym budynku niebezpieczeństwem grożącym, winien natych-

miast Dyrekcyi Policyi donieść, która jeżeli mniejszój reparacyi budynek wymaga sama uskutecznienie takowój nakaże; jeżeliliby zaś potrzeba opieczętowania budynku lub z gruntu restauracyi tegoż zachodziła, rapport Referenta Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie przedstawi.

§. 98.

Referent Budownictwa przy Dyrekcyi Policyi niemoże się trudnić żadnym planów prywatnych wyrabianiem, ani się podejmować wykonania planów przez Rząd zatwierdzonych; do niego bowiem należy dopilnowanie z urzędu ażeby zatwierdzone ściśle wykonanemi były.

O Kancellistach.

§. 99.

Kancelliści zajmować się będą muu-

dowaniem wszelkich ekspedycyj z Dyrekcji Policji wychodzących.

§. 100.

Przykładać się winni w odpisywaniu do ortografii, wyrazistości i czystości bez poprawek, niepowinni żadnego mundować exhibitu, na którymby Dyrektor Policji lub jego zastępca, *Expediatur* niepołożył.

§. 101.

A ponieważ za dosłowną zgodność referatów z mundowaniem są odpowiedzialni; przeto winni są podpisać się na ekspedycjach u dołu, a na extensyi wyrazić, odpisano dnia etc.

O Dziennikarzu.

§. 102.

Dziennikarz utrzymuje dziennik podawczy.

§. 103.

Wszelkie pisma do Dyrekcyi Policyi stylizowane Dziennikarz przyjmować będzie do Dziennika podawczego, a zaciągnąwszy treść prześle Archiwście dla zaciągnięcia w Repertorium, który złoży takowe Dyrektorowi Policyi, w celu przypisania właściwym Referentom. Gdy tak przypisane Akta znowu do Dziennikarza powrócą, zapisawszy nazwiska Referentów w właściwej rubryce dziennika, prześle je onymże do wyrobienia.

§. 104.

Co do pism zapieczętowanych stanowi się za prawidło, iż takowych Dziennikarz nie jest mocen otwierać, a to bez wyjątku czyli takowe są do Dyrekcyi Policyi czyli do jej Naczelnika adresowane, lecz takowe Dyrektorowi Policyi lub

jego zastępcy oddawanemi być winny; po przeczytaniu których i przydzieleniu właściwym Referentom z strony Dyrektora Policji, wciąganie onychże w Dziennik Podawczy i numerowanie miejsce mieć może.

§. 105.

Rapporta na skutek wydanego przez okulnik polecenia szczegółowo od Kommissarzy Cyrkułowych, Dystryktowych, Urzędników Stanu Cywilnego i t. p. przychodzące, obowiązany jest Dziennikarz pod jednym numerem w przygotowany na ten cel drukowany formularz zbierać, z takowego tych, którzy już złożyli rapporta wykreślać, tych zaś którzy pomimo upłynionego zakreślonego terminu raportów nie złożyli excytować. Gdyby excytacja skutku nie odniosła, lub złożone rapporta były kompletne, winien takowe

Dziennikarz właściwemu Referentowi w pierwszym przypadku, dla użycia przeciw opieszałym środkom zniewalającym, w drugim dla załatwienia zakommunikować.

§. 106.

Gdy przy Akcie którym pieniądze lub inne efekta będą załączone, tedy złoży takowy natychmiast Dyrektorowi Policji celem upoważnienia Kassy do zachowania onychże u siebie, z czego taż Kassa na tym samym exhibicie pokwituje.

§. 107.

Przyniesione mu przez Expedjenta z dnia poprzedniego exhibita, Dziennikarz powinien w Dzienniku w rubryce odpowiedzi zapisać, »jeśli te w biegu miesiąca prowadzonego Dziennika przychodzą;« później bowiem przychodzące obowiązki ten przenoszą na Expedjenta.

§. 108.

Załatwione Akta wciągawszy numer ich w książkę rewersalną, prześle Dziennikarz Archiwście dla dalszego z niemi postąpienia i reponowania w właściwe fascykuły. Odebranie takowych Archiwista podpisem swym w tejże książce stwierdzić powinien.

§. 109.

Przy zapisywaniu w Dziennik, powinien Dziennikarz zachować czystość i dokładność, wystrzegając się skrobienia lub przemazywania, albowiem co już raz do Dziennika będzie zaciągnionem, tego wymazać nie jest mocen.

§. 110

Dziennik podawczy ma być codziennie przez Dyrektora Policji lub jego zastępcę wizowanym.

§. 111.

O Expedyencie.

1) Expedyient zajmować się będzie expedjowaniem Akt.

2) Zreferowane i do expedyiowania nadane exhibita, powinny być tego samego dnia, w którym przybędą wyexpedyowane, te zaś które są oznaczone wyrazem *pilne* natychmiast.

3) Numera wyexpedyowanych Aktów wykreśliwszy Expedyient z ternionów właściwych Referentów, zaciągnie do książki rewersalnój, i odda takowe Dziennikarzowi do odpisania, który odebranie tychże podpisem swym poświadczy.

§. 112.

Expedyient utrzymuje księgę rozporządzeń Kommissarzy Cyrkułowych, pamiętając o terminach onymże wyznaczonych.

§. 113.

Utrzymuje książkę przedmiotów terminowych i reprodukcji ulegających, w którą numer exhibitu i ternion oznaczony zaciągnąć i onegóż dopilnować winien.

O Archiwście.

§. 114.

Archiwista jest obowiązany utrzymywać Akta i Repertoria w największym ile być może porządku. Przedmioty i nazwiska winien zapisywać pod rozmaitą nomenklaturą i większemi literami dla prędszego spostrzeżenia.

§. 115.

W miarę przybywania Aktów załatwionych, Archiwista umieszczać będzie na nich liczbę Wydziałów i Fascykułów,

reponuje przed wyjściem z kancellaryi ekspedycyowane i od Dziennikarza nadeszłe akta we właściwe fascykuly, aby ani nie zginęły, ani się nieprzełożyły, przez coby pryorowanie mogło być utrudnioném.

§. 116.

Bez zezwolenia Dyrektora Policji nie powinien stronom ani akt do przejrzenia pokazywać, ani wyciągów wydawać.

§. 117.

Odpowiedzialnym jest za każde zarożnienie i nieporządek w aktach.

§. 118.

Utrzymuje księgę normaliów, w której zapisywać będzie wszelkie Dziennikami nie objęte przepisy. Księgę tę powinien zaprodukować na każdém sądowém po-

siedzeniu, po którego ukończeniu znowu ją do siebie weźmie.

§. 119.

Nakoniec utrzymywać będzie wykaz rzeczy skradzionych i zagubionych.

O Kassyerze i Kontrollerze.

§. 120.

Kassyer i Kontroller utrzymują rejestra przychodu i rozchodu wedle przepisów o rachunkowości. Obowiązki tych Urzędników określone są oddzielną instrukcją.

Bióro kontrolli służących. Ogólne zasady dla tegoż.

§. 121.

Czuwać nad prowadzeniem się wszystkich w ogóle służących, szczególném jest

powołaniem tego Bióra. Moralne i sprawne sługi winny być państwu takowych szukającemu przedstawianemi, niemoralne zaś Dyrekcyi Policcyi podawane, celem zanotowania onych między indywidua przeznaczone do domu roboczego, albo gdy są zagranicznemi do wydalenia z kraju.

§. 122.

W Biórze Kontrolli Służących utrzymanem będzie:

- 1) **Dokładna Kontrolla wszystkich służących i wyrobników w Mieście i Jego Przedmieściach zostających bez różnicy płci wyznania i krajowości.**
- 2) **Wykaz świadectw służbowych i osób u których się służący w téj chwili znajduje.**
- 3) **Dokładny wykaz służących bez służby zostających oraz ich zamieszkanie.**

§. 123.

Bióro Kontrolli słuźących winno:

- 1) Znosić się nieustannie z Biórem utrzymującym Protokół Cudzoziemców i Passportów, z Biórem prowadzącym Dziennik zejścia i Księgę Ludności, dla zaciągania w Kontrolę tych którzy z zagranicy na czas tutaj przybywają, tudzież wykreślania tych którzy się na zawsze oddalają jako też zmarłych. Z ksiąg ludności listę słuźących starać się będzie uzupełniać.
- 2) Starać się o to, aby szukający sług byli w czasie niemi opatrzeni.
- 3) Utrzymywać dokładny Wykaz tax od słuźących wpływających.

Z resztą Bióro Kontrolli słuźących stosować się ma do przepisów oddzielnie Urządzeniem téj gałęzi słuźby objętych.

Obowiązki Pisarza Bióra Kontrolli Służących.

§. 124.

- 1) Pisarz obowiązany jest ściśle przestrzegać przepisów Bióra Kontrolli służących dotyczących, tak dziś obowiązujących, jako też na przyszłość wydanymi być mogących.
- 2) Starać się o to, aby Wykazy służ i najemników dokładnie prowadzone były.
- 3) Obmyślać służących dla zgłaszających się o to, jako też i dla służ przyzwoitą służbę, czuwając jak najmocniej aby ludzie podejrzani, czyli to pod względem sposobu prowadzenia się, czyli o niedbalstwo w służbie, niebyli przedstawianemi osobom pomocy Bióra Kontrolli służących żądającym.

- 4) Zaświadczenia tych którzy się po cedułę nową zgłaszają przeglądać, po przejrzaniu onych jeżeli są złe, osoby dotyczące upomnieć, albo do kary przedstawić według okoliczności; napomnienie takie i rodzaj otrzymanej kary należy w książeczce służbowej i kontrolli zanotować.
- 5) Czuwać nad tém, aby po domach pod pozorem służby niebyło dziewcząt nierządnych.
- 6) Mieć baczne oko na sługi, nad stan swój strojące się:
- 7) Podpisywać ceduły i książki służbowe.
- 8) Uciążliwości Panów względem służących wyrozumiewać, sługi nieporządnego i rozpustnego życia, tudzież oddające się pijaństwu, oraz wyrobników niedopełniających przyjętej

na siebie pracy, Dyrekcyi Policji do ukarania przedstawić.

- 9) Pisarz Bióra Kontrolli słuźących jest zarazem Referentem przedmiotów sług dotyczących w Dyrekcyi Policji, i sporządza summaryczny wywód słowny w sprawach dyscyplinarnych sług dotyczących.

§. 125.

Taxy przez Bióro Kontrolli słuźących stósownie do przepisów pobierane wpływać będą na korzyść Skarbu Publicznego do Kassy Policyjnej wedle instrukcyi oddzielnie w téj mierze wydać się mającej.

O Stręzcicielach.

§. 126.

Będzie potrzebna liczba Stręzcycieli; ciź obowiani są:

- 1) Wiedzieć o każdym słudze i wyrobniku w swoim zakresie.
- 2) Dostawiać za rozkazem Pisarza Paanom słuźących, nie żądając za to najmniejszego od stron wynagrodzenia.
- 3) Sledzić zbiegłych ze słuźby, zwłaszcza o przestępstwo obwinionych.
- 4) Podawać Pisarzowi słuģi bez słuźby zostające, bądź niemoralnemu Źyciu oddające się.
- 5) Usługiwać naprzemian w Biórze Kontrolli słuźących.

§. 127.

Stręzcyciele dopuszczający się malwersacyi w pobieraniu nienależnych opłat lub naduźcia w odmawianiu słuģ, jak skoro w téj mierze zasłuźe zaskarźenie sprawdzonem zostanie, bez Źadnego względu z słuźby oddalonymi będą.

O Kommissarzu Targowym.

§. 128.

Obowiązkiem Kommissarza targowego jest:

- 1) Podawać wedle przepisów Dyrekcyi Policyi ceny zboża i bydła tudzież materjałów budowlanych każdego targu.

Protokoły ceny targowej sporządzane będą za przybraniem Kommissarza Cyrkułowego i Inspektora i przez nich obydwóch podpisane. Czynnością tą zajmować się będą Kommissarze Cyrkułowi i Inspektorowie kolejną zakresów.

- 2) Czuwać nad tem aby Artykuły żywności na sprzedaż wystawiane były zdrowe.

§. 129.

Pilnować jest obowiązany aby wszelkie artykuły do zaspokojania pierwszych

potrzeb życia nieodzownie potrzebne według tary przez Rząd ustanowionej w obrębie miasta między rogatkami sprzedawanymi były.

Ażeby się nikt nie ważył używać miar i wag niecechowanych.

§. 130.

W tym celu winien Kommissarz targowy osobiście lub przez swego Adjunkta ciągle odbywać rewizje artykułów sprzedawanych oraz miar i wag po wszystkich sklepach, kramach i szynkach, a o dostrzeżonem przekroczeniu natychmiast Dyrekcyi Policji pismienny zdawać rapport.

§. 131.

Za każdym wezwaniem Kommissarza Cyrkułowego obowiązany jest Kommissarz targowy lub jego Adjunkt, pospie-

szyć na rewizję w miejsce wskazane celem przekonania się czyli przepisy dla trudniących się cząstkową sprzedażą jakiegokolwiek artykułu pod względem czy to policyjnym czyli to skarbowym wydane, są dopełniane.

§. 132.

Wspólnie ze swoim Adjunktem pilnować winien aby przekupnie w miejscach planem dyslokacyi wskazanych sprzedaż odbywali, nie przenosząc się samowolnie z miejsca na miejsce.

§. 133.

Każdodziennie w godzinach rannych obowiązany jest wraz z Adjunktem pilnować na targach i w jatkach rzeźniczych aby przepisy sprzedających obowiązujące ściśle zachowanemi były.

Wreszcie Kommissarz targowy ściśle zastosować się powinien do przepisów z strony Rządu udzielanych, tudzież jest odpowiedzialnym za Urzędowe czynności przydanych sobie Adjunktów.

O dozorcach aresztów policyjnych.

§. 134.

Dozorca aresztów policyjnych jest zarazem i dozorcą gnachu, jemu są powierzone klucze od aresztów.

§. 135.

Areszta dziela się:

Na Izby detencyjne i właściwe areszta:

W pierwszych osadzaniem będą osoby przez straż policyjną lub w jakikolwiek-bądź sposób przytrzymane i dozorczy oddane, w *drugich* zaś inkwizyci i winowajcy.

§. 136.

Z izby detencyjnej nikogo niewolno do aresztu zwyczajnego przenieść, jeżeli w téj mierze nie nastąpi wola Dyrektora Policji lub rozkaz którego Referenta Wydziału Sądowego.

§. 137.

Dozorca aresztów policyjnych winien się zawsze dobrze obchodzić z aresztowanymi, nie krzywdząc ich ani słowy ani uczynkiem, i tylko w tedy przeciwko nim użyć mocy, gdy takowa dla targnienia się z strony aresztowanych okaże się być konieczną, albo gdy odbierze z Urzędu na to polecenie, w którym to wszakże wypadku, nie ma przestępować granic, jakie mu zakręślone zostały.

§. 138.

Tenże umieści więźniów o współnictwo

podejrzanych tak, aby się z sobą porozumieć w żaden sposób nie byli w stanie.

§. 139.

Raz osadzonej w aresztach osoby nie jest mocen dozorca uwalniać bez wyraźnego rozkazu Dyrektora Policji lub Jego Zastępcy, choćby nawet zarządzający aresztowanie domagał się tego uwolnienia.

§. 140.

Utrzymywać będzie zwyczajny Dziennik wszystkich aresztowanych. Rubryki tego Dziennika są następujące:

- a) Liczba pod którą aresztowany był przyprowadzonym; liczba ta ciągnie się w porządku od początku aż do końca roku, z końcem roku potrzeba pozostających w areszcie do protokołu na rok następny wedle kolei dawnego porządku zamieścić.

- b) Data osadzenia przyaresztowanego.
- c) Wymienienie Urzędu, Urzędnika lub osoby, z polecenia której przyaresztowanie nastąpiło.
- d) Imie i Nazwisko przyaresztowanego.
- e) Powód aresztowania.
- f) Numer aresztu.
- g) Zachowanie się aresztowanego.
- h) Dzień i sposób w jaki z aresztu wyszedł przez wypuszczenie, śmierć, ucieczkę i t. p.

Prócz tego dozorca obowiązany jest sporządzać co rano listę osób, w izbach detencyjnych i aresztach zostających, i podawać takową Dyrektorowi Policji zaraz za przybyciem Jego do Bióra. Lista takowa obejmować będzie nietylko Imie i Nazwisko, ale nadto wykaz efektów wyjąwszy potrzebną odzież jaką aresztowany ma na sobie.

§. 141.

Osoby z Izby detencyjnej do aresztu przeniesione za przybraniem Inspektora na służbie będącego, dozorca jeszcze raz zrewiduje aż do koszuli, niezostawiając przy nich ani ostrego narzędzia ani takiego za pomocą którego ogień mógłby być wzbudzonym.

§. 142.

Areszta trzymać należy pod ścisłym zamknięciem, i nikt niema być do nich bez pozwolenia Dyrektora Policji wpuszczonym.

Równie baczyć na to należy, aby się ani aresztanci z sobą ani z osobami na wolnej nodze będącemi przez okno lub drzwi nierozmawiali.

§. 143.

Dozorca będzie miał ciągłą baczność na aresztantów, rewidując areszta zachować powinien ściśle milczenie, i tylko tyle mówić, ile mu konieczność potrzeby wskaże niewdając się bynajmniej w rozmowę z aresztantem o co jest przyaresztowanym.

§. 144.

Dozorca za przybraniem Podofficera, Inspekcją na warcie mającego, zwizytować powinien areszta dwa razy, a przynajmniej raz w porze nocnej, dla przekonania się, czy aresztanci nie przygotowali jakich środków do ucieczki; wizytowanie aresztów w nocy nie przy gołej świecy, lecz przy latarni odbywać się powinno.

§. 145.

Osobom przynoszącym żywność dla inkwizytów i zostających w detencyi policyjnej,

którzy się swoim kosztem utrzymują, nie dopuści dozorca wejścia do izby detencyjnej, ani widzenia się bądź rozmawiania z aresztowanym, lecz sam takową poda zrewidowawszy należycie potrawy, czy się w nich coś szkodliwego nie znajduje. Potrawy takie pożywać będzie przyaresztowany w obecności dozorca.

Powierzone sobie klucze starannie chować powinien; gdyby mu albowiem takowe skradzionemi zostały, i przez to zbiegł kto z aresztowanych, bez względu z służby oddalonym zostanie.

§. 146.

Gdyby z powodu choroby lub innej jakiej przyczyny, nie był w możności kluczy dokładnie zachować, tedy winien je powierzyć temu, który mu na zastępstwo jest przeznaczony.

§. 147.

Wkładając żelaza i łańcuchy na aresztantów, zawsze przytomnym być powinien i dobrze się przekonać czy żelaza i kłotki są w dobrym stanie.

§. 148.

Wrazie zachorowania jakiego aresztanta, zdać o tém powinien rapport swemu Urzędowi, dla przywołania Urzędnika zdrowia.

§. 149.

Żywienie aresztantów policyjnych odbywać się będzie na sposób domu karnego, to jest z kuchni przedsiębiorcy dostarczającego żywność dla domu karnego, za kwitem drukowanym z juxtów wyciętym, podpisanym przez dozorcę aresztów, a przez

Dyrektora Policji wizowanym i obejmującym potrzebną liczbę porcyj.

§. 150.

Jak najsurowiej zabronionem jest dozorczy aresztów dostarczanie żywności aresztowanym przez niego lub w domu jego sporządzonej.

§. 151.

Dozorca utrzymywać powinien swoje pomieszkanie, Kancellaryę i areszta w porządku i czystości, dając zarazem na to bacznie, aby po zamknięciu Kancellaryi nikt tamże nie był wpuszczonym. Jeżeli reparaacja jaka będzie potrzebna, o tém raportuje Dyrektorowi Policji, i starać się będzie o to aby gmach onemu poruczony, żadnego nieponiósł uszczerbku, tudzież aby materialjów opałowvch nań przeznaczo-

nych nie marnowano, albo nawet za dom nie wynoszono.

§. 152.

Za wszelkie pod inwentarzem oddane sobie rekwizyta, odpowiedzialnym jest dozorca aresztów, chociażby niektórych stróż gmachu używał; dla tego o stanie takowych rekwizytów ciągle winien mieć wiadomość i o uronieniu lub zepsuciu natychmiast Dyrekcyi Policji donosić.

Stróże Domu Policyjnego.

§. 153.

Obowiązki jakie do Stróżów gmachu policyjnego dotąd należały, zostają niezmiennie. Toż samo rozumie się co do stróżów nocnych, Straży Ogniowej na Wieży, Szprycmajstrów tudzież Wykonawcy Karnej Sprawiedliwości i jego czeladzi.

Ogólne zasady dla Straży Policyjnej.

§. 154.

Straż Policyjna jako bezpośrednia siła wykonawcza Dyrekcji Policyi, właściwie do zniewolenia aby rozporządzenia tejże Władzy szanowanemi były, tudzież do stawienia oporu fizycznego przeciwk tym, którzy do bezprawiów są skłonni, jest przeznaczoną.

Z tego wynika, iż niemoże samowładnie działać, ani żadnych przedsięwzięć rozpoczynać, ale jedynie to wykonywać, co jój albo Władza Policyjna nakaże, albo co jój Instrukcją raz na zawsze jest przepisano.

W obydwóch przypadkach, działanie jój niemoże przechodzić bynajmniej granicy udzielanych jój rozkazów.

§. 155.

Każden jest obowiązany, udzielać za wezwaniem Straży Policyjnej, żądanej wiadomości, i według możliwości pomocy.

Działania Straży Militarno-Policyjnej,

§. 156.

Działania Straży Militarno-Policyjnej
zależą:

- a) Na strzeżeniu inkwizytów;
- b) Służbie posterunkowej;
- c) Uskutecznianiu aresztowań
- d) Zdawaniu dziennych raportów.

§. 157.

Przepisy odnoszące się do tych kategorii, obejmuje oddzielna Instrukcja. Tu tylko ten główny domieszcza się przepis »iż posterunki Straży Policyjnej, wczasie szcze-

gólnych wydarzeń popostawiane, mają być dopiero za rozkazem Dyrekcji Policji zwinięte.«

O Kommissarzach Dystryktowych.

§. 158.

Kommissarze Dystryktowi którzy weszli w miejsce byłych Podśędków, i Wójtów, oprócz czynności Policyjnych i Sądowych także obowiązki Służby Administracyjnej pełnić będą.

§. 159.

Kommissarze Dystryktowi w Okręgu i Kommissarze Cyrkułowi w Mieście uważanymi być powinni za organ Dyrekcji Policji, i różnią się jedynie przez to, iż pierwsi stanowią Urząd; drudzy zaś sprawują dozór w swym Cyrkule w Imieniu Dyrekcji Policji, której w Mieście wyłącznie

służy prawo Urzędowania, i orzekania w
Obrębach jej Władzy właściwych

§. 160.

Dyrekcja Policji jest zatem bezpośrednio przełożoną Władzą Kommissorjatów Dystryktowych, lecz w żaden sposób drugą Instancją do którejby prawo rekurrewowania służyło.

§. 161.

Dyrektor Policji ma takie samo prawo karania Dystryktowych Kommissarzy, jakie rozciąga nad innymi Urzędnikami Policji.

§. 162

Kommissarze Dystryktowi mają stopień Kommissarzy Policji drugiej rangi. Również im zapewnioną zostaje w miarę zdolności i zasług możliwość posunięcia się

na Urzędy Kommissarzy Policji pierwszej rangi.

§. 163.

Kommissarzom Dystryktowym przydane będą do pomocy następujące osoby.

- 1) Adjunkt, który zarazem będzie Expe-
dyentem, Archiwistą, i pełnić będzie
obowiązki Aktuarjusza przy inkwizy-
cjach Sądowych Karnych; nadto zastę-
pować Kommissarza w nagłych wy-
padkach, podejmując tymczasowo
środki zaradcze; nadto sporządzać bę-
dzie za upoważnieniem Kommissarza
swego wywody słowne w rzeczach
Administracyjno-Policyjnych, bez wy-
dawania wszakże decyzji, bo te wyłąc-
cznie do atrybucyi Kommissarza na-
leżą.
- 2) Woźny, który winien posiadać umie-
jętność czytania i poprawnego pisanja

ażeby był w stanie expedycje odpi-
sywać.

On utrzymuje w czystości Kancellar-
rją, a razem pełni obowiązki dozorc-
cy aresztów, stosując się w téj mierze
do Instrukcyi dla dozorczy aresztów
Policyjnych przepisanej.

- 3) Dwóch żandarmów, których głównym
obowiązkiem jest rozporządzenia i o-
kólniki w zakresie Kommissorjatu roz-
wozić lub roznosić, i we Wsiach w
którychby niebyło Zwierzchnika miej-
scowego umiejącego czytać i pisać, ta-
kowe odczytywać, stosując się z resztą
w pełnieniu obowiązków do Instru-
kcyi dla Żandarmów przepisanej, i wy-
konywając punktualnie wszelkie zle-
cenia Kommissarza (pod którego roz-
kazami bezpośrednio zostają) pod
względem służby sobie udzielane.

Żandarmi ci utrzymują książeczkę służbową, w której zaciągać powinni wszystkie swoje czynności obok wyłączenia spostrzeżeń swoich przy tej sposobności zrobionych, tudzież rapporta o przekroczeniach Policyjnych etc. etc. do Kommissorjatu Dystryktowego poczynione, dla zdziałania za pośrednictwem kommandanta stacyi, do której należą, z całego miesiąca raportu do Kommandanta Żandarmeryi, który następnie wszystkie rapporta tego rodzaju Dyrekcyi Policyi i Kommandantowi Milicyi złoży.

§. 164.

Aby mieszkanie Kommissarza Dystryktowego dla każdego znanym uczynić, powinna być zewnątrz domu wywieszona tablica z napisem : »Kommissorjat Dystryktowy N.« etc.

§. 165.

Ograniczenia władzy Kommissarzy Dystryktowych, w przedmiotach ciężkich przestępstw policyjnych, wyszczególnione są w Rozdziale III niniejszego Urządzenia

§. 166.

W przedmiotach li Administracyjnych, wykonywać będą jak przedtém Wójcia, polecenia Władz Administracyjnych. Rekursa od ich decyzyj w przedmiotach téj natury zakładane będą bezpośrednio do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzającym.

§. 167.

Z Władzami Sądowemi zostają wedle przepisów 3^{ci}m Rozdziałem objętych, tylko przez Dyrekcją Policji w związku.

§. 168.

Wspomniane Władze atoli tak w sprawach karnych, jako też w cywilno-sądowych, mogą żądać od Kommissarzy Dystryktowych dopełnienia potrzebnych im czynności.

§. 169.

Kommissarze Dystryktowi w miejscach zamieszkania swego sami bezpośrednio działają; w innych zaś miejscach używać mogą Zwierzchników miejscowych w czynnościach mniej ważnych, wyjąwszy gdyby takowe dotyczyły posiadaczy dóbr, ich familij i domowników; Zwierzchnicy ci powinni się stawić osobiście przed Kommissarzami Dystryktowemi w celu zdania sprawy z dopełnienia poruczonej im czynności, z którymi Kommissarze Dystryktowi krótkie wywody słowne na ten cel sporządzają i po-

świadczą w książeczce na ten koniec postanowionej, »iż Zwierzchnik N. N. czynności N. N. dopełnił i zdał rapport.«

§. 170.

W przypadkach i w sposób, w jaki Dyrekcja Policji z Władzami zagranicznymi wedle §tu 7go niniejszego Urządzenia koresponduje, mogą i Kommissarze Dystryktowi w Okręgu z Niemi korespondencje przeprowadzać.

Obowiązki Kommissarzy Dystryktowych w ogólności.

§. 171.

Prawidła w §§ach od 35 do 44 niniejszego Urządzenia dla Urzędników Policji Wykonawczej wyłuszczone, odnoszą się również i do Kommissarzy Dystryktowych.

§. 172.

Zakres ich działania wskazanym jest w zbiorze przepisów policyjnych.

§. 173.

Aby tym obowiązkom zadosyć się stało, Kommissarz Dystryktowy powinien:

- a) być obeznanym z Ustawami krajowymi i wszelkimi Rozporządzeniami, w którym to celu Dzienniki Rządowe trzymać winien.
- b) baczyć ściśle, aby Ustawy krajowe i Rozporządzenia Rządowe wiernie i punktualnie przez mieszkańców były wypełniane, tudzież starać się o ogłoszenie w swoim Dystrykcie Ustaw i Rozporządzeń sobie przez Zwierzchność w téj mierze nadesłanych.

§. 174.

Publikacja odbywa się w miarę jak nakazaném zostanie albo przez odczytanie

głośne przed wchodem do kościoła po ranném nabożeństwie, albo przez wywieszenie na mieszkaniu Kommissarza Dystryktowego, albo przez okólniki do Zwierzchników miejscowych wystosowane.

§. 175.

Rozporządzenia przez okólniki do wiadomości publicznej podawane, winny być mieszkańcom miejscowym odczytywane. Na okólniku trzeba zamieścić »czy odczytanie i przez kogo nastąpiło.«

§. 176.

Jeżeli w miejscu nie ma takiego, któryby czytać umiał, natenczas Kommissarz Dystryktowy starać się powinien innym jakim sposobem Rozporządzenie mieszkańcom do wiadomości podać, lub w razie potrzeby sam im takowe odczytać.

§. 177.

Przyjęte jest za zasadę aby ekspedycje i kurrendy ile można przez Żandarmów Kommissarzom Dystryktowym przydanych rozwożonými hyły. Jeżeli to być niemożę, tedy ogłaszanie przez okólnik odbywać się będzie w sposób dotąd praktykowany, to jest Gromady przez poścąnców będą sobie kominikowały okólniki, Gromada zaś ostatnia odbierająca okólnik, winna zwrócić takowy Kommissarzowi Dystryktowemu.

§. 178.

Gdy zachodzi pilne ogłoszenie, albo gdy okoliczności tego wymagają, Kommissarz powinien kilka exemplarzy jednego okólnika sporządzić, i po Dystrykcie swoim rozestąć.

§. 179.

Ileby razy tego wymagała potrzeba, Kommissarz Dystryktowy, zwoła Zwierzchników miejscowych dla udzielenia im objaśnienia względnie wydanych Ustaw i Rozporządzeń. W oddzielny Dziennik takich zgromadzeń zaciąganými będą wszelkie czynności przez obecnych podpisać się mające.

§. 180.

Wkłada się na Kommissarza Dystryktowego szczególny obowiązek przekonywania się osobiście wedle możliwości o stanie swego Dystryktu, tudzież wykonywania swego Urzędu, o ile mu czynności tego dozwolą, więcej przez działanie osobiste, niż polecenia na piśmie. Winien nadto oznaczyć dla mieszkańców swego

Dystryktu dwa dni w tygodniu, w którychby go jeżeli jaka nagła podróż nie zajdzie, w domu zastać można było.

§. 181.

W rozlicznych i ważnych wypadkach wymagających osobistej obecności Kommissarza Dystryktowego, jest tenże wychodząc z domu obowiązany zawiadomienie zostawić, gdzie go można będzie znaleźć.

§. 182.

Kommissarz Dystryktowy niemoże się ze swego Dystryktu nad 24 godzin oddalać, nie uzyskawszy wprzód do tego od Dyrekcji Policji pozwolenia.

§. 183.

W razie choroby lub legalnej nieobecności Kommissarza Dystryktowego, wy-

znaczonym będzie dla niego na przedstawienie Dyrektora Policji Zastępcą przez Prezesa Senatu.

§. 184.

W Sądowych czynnościach Policyjnych jako téż Administracyjnych, Kommissarzy Dystryktowych obowiązują przepisy, jakie są dla Dyrekcji Policji i Władz Sądowych tudzież Administracyjnych respective wskazane.

§. 185.

Do Kommissarza Dystryktowego szczególnie należy mieć ciągle dokładną wiadomość o stanie naczyń ogniowych, publicznych budowlach, drogach i mostach, drogowskazach, tablicach nazwy miejsca, studniach, tudzież o zachowanie przepisów policyjnych dla przedsięwzięcia za-

radczych środków, ukarania przekraczających, albo jeżeli do tego nie ma mocy, Rządowi do kary przedstawienia.

§. 186.

O wydarzających się zaraźliwych chorobach między ludźmi i bydłem, winien natychmiast Wydziałowi Spraw Wewnętrznych raportować, zapobiegając tymczasem ile można odnośnie do prawideł przepisanych, albo z okoliczności wyptywających, szerzeniu się takowej choroby.

§. 187.

W każdym roku w miesiącu Marcu złoży Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Policji listę dzieci do szczepienia im ospy zachowawczej w Dystrykcie jego kwalifikujących się.

§. 188.

Kommissarz Dystryktowy szczególną uwagę zwracać powinien na wszystkich cudzoziemców i osoby pedejrzane.

§. 189.

Co do osób z jednego Dystryktu do drugiego lub z miasta do okręgu przenośzących się, co do utrzymywania ksiąg ludności i protokółów meldunkowych, obowiązany jest Kommissarz Dystryktowy zachować przepisy o meldunkach, tudzież Ustawą zagranicznych objęte.

§. 190.

Kommissarz Dystryktowy udzielać będzie stronom interessowanym zwyczajno kartki do prośby o passport załączając się mające.

§. 191.

W razie wydarzonej w zakresie dystryktu zbrodni, Kommissarz Dystryktowy zajmie się ustanowieniem istoty czynu i zdziałaniem inkwizycyi summarycznej, którą następnie bez zwłoki Dyrekeyi Policji nadeśle.

§. 192.

Do Kommissarza Dystryktowego należy czuwać nad tém, aby Zwierzchnicy miejscowi przy rozpisywaniu, wybieraniu i zarządzie gminnych składek, zachowali wierność, porządek i prawość.

§. 193.

Oprócz powyżej wyszczególnionych obowiązków Kommissarz Dystryktowy powinien:

1) Zwracać szczególną uwagę w swoim Dystrykcie, czy przepisy o nauczaniu młodzieży w szkółkach są wypełniane; mając fakta, z których o niedbałości Nauczyciela wnosić może, powinien o tém zdać sprawę Wydziałowi Spraw Wewn: i Policji.

2) Czuwać winien nad własnościami publicznými Instytutowemi i t. p. jakimi są: kościoły, gmachy Rządowe, budowle parafjalne etc. przynajmniej raz w rok odbywać rewizją tychże za przybraniem Kolatora miejscowego i parafjan; protokół spisany w téj mierze, winien obejmować porównanie stanu poprzedniej rewizyi z stanem obecnym i wykaz reparacyj w ciągu roku zrobionych, któren Senatowi wprost składać ma, zostawując duplikat w swych aktach.

§. 194.

Obiór i odwołanie Zwierzchników miejscowych, tudzież radnych należeć będzie do attrybucyi Kommissarza Dystryktowego, króry jednakże znosić się w téj mierze będzie obowiązany z posiadaczami dóbr i gromadami, a obok tego zasięgać pewnej wiadomości o usposobieniu konduicie i odpowiedzialności kandydata.

§. 195.

Kommissarz Dystryktowy jest obowiązany zdawać Dyrekcyi Policji rapporta o wszelkich wydarzeniach policyjnych i swoich czynnościach :

- 1) Przez szczególne rapporta o wypadkach niżej wymienionych.
- 2) Przez perjodyczne podania.
- 3) Przez składanie dziennika miesięczne.

go po upłynieniu każdego drugiego miesiąca.

Ad I^{um} Wszelkie nadzwyczajne policyjne zdarzenia, zabójstwa, rozboje, znaczne kradzieże niespodzianie zaszcze nie-szczęścia i wypadki nagłej śmierci etc. winny być natychmiast zarapportowanemi. W raportach tego rodzaju potrzeba wszystko umieścić co się bliżej dotyczy dobra kraju i jego mieszkańców, o ile to nie jest li administracyjnym przedmiotem, o którym z porządku przepisów policyjnych Rządowi bezpośrednio donosić należy.

Obok tego wszakże Kommissarz Dystryktowy zasięgać może wiadomości uzasadnionych od ludzi w jego zakresie znajdujących się dla umieszczenia onych w raporcie. Rapporta takowe powinny się odznaczać prawdą, otwartością i bezstronnością.

Gdy jakie wypadki zajdą, które chwilowego zaradzenia wymagają, tedy jednocześnie zająć się potrzeba środkami albo już wskazanemi, albowi też jakie się w tej chwili nastroczą.

Ad 2um Peryodyczne rapporta, jakie dotąd Wójcia w administracyjnym i policyjnym względzie Senatowi z jednéj, Podśędkowie zaś Trybunałowi z drugiejj strony nadsełali, razem wystosować należy do Dyrekcyi Policyi dla dalszego Urzędowego użycia.

Ad 3um Dzienniki czynności z końcem każdego miesiąca zasłusowane, składane będą Dyrekcyi Policyi do przejrzenia po upłynionym drugim miesiącu.

§. 196.

Na pokrycie kosztów utrzymywania aresztantów, tudzież transportu szubpa-

śników, Kommissarze Dystryktowi mieć sobie będą udzielany forszus pod obowiązkiem zdawania rachunków.

§. 197.

Za kommissorja prywatne za obrębem Dystryktu uskuteczniane, pobierać będą djety, wedle przepisów w téj mierze istniejących.

§. 198.

Przeniesienie ich do innych Dystryktów, bądź do Dyrekcyi Policji następować będzie, ilekroćby tego służba wymagała, za decyzją Prezesa Senatu, po poprzedniém zasięgnięciu zdania Dyrektora Policji.

O Zwierzchnikach miejscowych.

§. 199. .

Zwierzchnik miejscowy jest przewodnikiem dla mieszkańców wsi, przeto

powinien być dla nich we wszystkim dobrym wzorem, i nakłaniać onychże do wykonywania Ustaw i przepisów istniejących; mieszkańcy wsi winni mu poważanie i posłuszeństwo.

§. 200.

Zwierzchnicy miejscowi wybierani być mają z osób stale zamieszkałych, z moralnego życia i dobrych obyczajów znanych, a obok tego odpowiedzialność mających. W dobrach prywatnych i instytucyjnych Właściciel lub Beneficiat przedstawia do mianowania na Zwierzchnika miejscowego, za którego szczególnie pod względem wybierania podatków i składek gminnych jest odpowiedzialnym.

§. 201.

Zwierzchnik miejscowy mianowanym będzie na lat trzy; dla ważnych jednak

przyczyn będzie mógł być przez Kommissarza Dystryktowego oddalonym.

§. 202.

Zostaje on podrzędnym Kommissarzowi Dystryktowemu, i przed nim przysięgę na rotę przez Senat przepisaną wykonać winien będzie. Do pomocy Zwierzchnikowi miejscowemu przydani będą Radni.

§. 203.

Uwagać na wszystko powinien, co się ściąga do publicznej spokojności, porządku, bezpieczeństwa, zapobiegania zbrodniom i nieszczęśliwym wypadkom, oraz wykrycia popełnionej zbrodni.

§. 204.

We wszystkich wypadkach powinien gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem za-

jąc się natychmiast sam zarządzeniem potrzebnych kroków, zdając za każdą razą należyty rapport Kommissarzowi Dystryktowemu; w zdarzeniach zaś, w których zwłoka niebezpieczeństwem nieagraża ma się ograniczyć na uwiadomieniu Kommissarza, a następnie oczekiwać na Jego rozkazy.

§. 205.

Rozkazy Zwierzchnika miejscowego, natychmiast kaźden wypełniać powinien a skrzywdzonemu wolno udać się ze skargą do Kommissarza Dystryktowego.

§. 206.

Zwierzchnicy miejscowi w wykonywaniu swego Urzędu, mają prawo wydawania rozkazów, ale nie karania. Tych którzy się ich rozkazów nietrzymają, po-

dawać winni Kommissarzom Dystryktowym.

Aresztowanie przez nich uskutecznione uważane być powinno za czasowe, nie zaś jako skutek zawyrokowania, bo to do ich attrybucyi nie należy.

§. 207.

Do szczegółowych obowiązków każdego z Zwierzchników miejscowych należy.

- 1) Baczyć na ścisłe dopełnianie porządku Policyjnego.
- 2) Zdawać Kommissarzowi Dystryktowemu rapporta o wybuchłych chorobach zaraźliwych i pomorze bydła,
- 3) Niecierpieć we wsi osób obcych niezajomych, i w dowody legalne niezaopatrzonych, o których zaraz Kommissarzowi donosić, a podejrzanych

do Kommissarza natychmiast pod strażą odstawić winni; straż tę Gromada z kolei bezpłatnie dostarczać jest obowiązana.

- 4) Kłótniom bijatykom, tudzież wszelkim gwałtownościom zapobiegać; a wszczętym kłaść tamę.
- 5) W czasie rewizyi po wsiach na rozkaz Kommissarza Dystryktowego lub innych do tego upoważnionych osób przedsiębrać się mającej, dodawać pomocy potrzebnej.
- 6) Starać się aby ani obca czeladź, ani inni ludzie niebyli bez zameldowania od mieszkańców wiejskich przyjmowanemi.
- 7) Kradzieże polne i ogrodowe, tudzież wszelkie inne przekroczenia Ustaw jakichkolwiek meldować Kommissarzowi Dystryktowemu natychmiast

po powzięciu o podobnym czynie wiadomości, a nawet zająć się aresztowaniem, gdzieby zwłoka niebezpieczeństwem zagrażała.

- 8) Baczyć w Obrębie swego Urzędowania na stan dróg Komunikacyjnych i Mostów.
- 9) Uważać na stan i bezpieczeństwo kominów, tudzież należyte czyszczenie onychże; nadto baczyć na ogień i światło w swojej wsi, i starać się aby naczynia ogniowe były w należytem stanie utrzymywane, donosząc za każdym razem Kommissarzowi Dystryktowemu o zaniedbaniu w tej mierze zachodzącym.
- 10) Mieć bacność na stan miejscowej Szkoły, tak pod względem utrzymania budowli, jako też pod względem regularnego uczęszczania młodzieży i

oddawania się Nauczyciela jego powołaniu; lecz w razie spostrzeżenia jakiej nieregularności ograniczyć się tylko winien na zdaniu Kommissarzowi Dystryktowemu stósownego rapportu.

11) Osoby bez sposobu utrzymania się zostające lub opieki pozbawione winien Kommissarzowi imiennie podawać, celem obmyślenia dla nich stósownego umieszczenia.

§. 208.

Odebranie lub ogłoszenie rozkazów i rozporządzeń Władz, poświadczaném będzie podpisem odbierającego w dzienniku oddawcy, albo znakami, jeżeli odbierający pisać nie umie.

§. 209.

Ogłoszenia we wsiach dziać się będą przez odczytanie zgromadzonym mieszkań-

com wsi treści Aktu wręczonego. Gdyby Zwierzchnik miejscowy czytać nie umiał wtedy udać się winien do księdza, miejscowego Nauczyciela lub do kogo bądź czytać umiejącego; a jeżeliby się żadna z takich osób nieznajdowała postąpi według Paragrafu 176.

§. 210.

Ilekróby tego wymagała potrzeba, Zwierzchnik miejscowy obowiązany jest stawić się w Kancellaryi Kommissarza respective Dystryktu, celem zdania sprawy ze swoich czynności i powzięcia nowych instrukcyj.

§. 211.

O wszelkich Policyjnych przekroczeniach, tudzież innych wypadkach w zakresie Urzędowania jego wydarzonych,

powinien Zwierzchnik miejscowy Zandarmowi objeżdżającemu sprawę zdawać. Zandarm zanotuje sobie takowe zdanie sprawy w książce służbowej, dla następnego zdania Kommissarzowi Dystryktowemu rapportu.

§. 212.

Wolno wszakże Zwierzchnikowi miejscowemu zdawać sprawę tego rodzaju bezpośrednio Kommissarzowi Dystryktowemu, bądź to osobiście bądź w nagłym razie przez osoby, na którychby zupełnie w tej mierze mógł polegać, jednakże bez żądania najmniejszego wynagrodzenia kosztów podróży w tym celu przedsięwziętej.

ROZDZIAŁ V.

Zasady działań Policji zapobiegającej.

§. 213.

Do Policji należy zapobiegać wszelkiemu zbrodniczemu praw naruszeniu we-

wnętrz Kraju i czuwać nad tem, aby tak Kraj, jako i każda prywatna osoba bez różnicy stanu nie były naruszane w swych prawach.

Niekoniecznie pewność o nastąpieniem prawa naruszeniu, ale samo uzasadnione prawdopodobieństwo obowiązuje Ją do działania, jeżeli prawdopodobieństwo to odnosi się zarazem tak:

a) do czynu, jako też

b) do Osoby,

ad a) Powody domniemania, że jakowy czyn nieprawy ma być dokonany bez względu przez kogo, powinny być ważniejszymi nad te, z którychby wnosić można, że czyn przedsięwziętym nie będzie.

ad b) Aby miejsce dane być mogło domniemaniu, że osoba do popełnienia nieprawego czynu była skłonna, powody do tego winny przeważać te, które przeci-

wne o jój stanie moralnym tworzyć mogą zdanie. Srodki zapobiegania powinny być zastosowane do czynu, któremu zapobiedz się zamierza, mając przed oczyma ważność zagrożonego prawa, gwałtowniejszy albo zuchwalszy napad, tudzież tę okoliczność, czy złe w mowie będące częściej lub rzadziej dziać się zwykło.

§. 214.

Gdzie nie ma prawdopodobieństwa do czynu wydarzyć się mającego tam z powodu prawdopodobieństwa, iż osoba zamierza jakiś czyn popełnić, działanie Policji w sposobie zaradczym miejsca nie ma.

Zasady których Policja w przedsiębraniu środków zaradczych trzymać się powinna, oddzielna Instrukcja wskaże.

Rozporządzenia zawarte tak w Statucie Dyrekcją Policji Urządzającym z

dnia 13 Lipca 1827 r. jak niemniej w rozwinięciu onegoż z dnia 1 Listopada 1833 r. o ile mieszczą w sobie przepisy przeciwne powyższej Iej Części nowego Statutu, która od dnia 15 Maja r. b. jako daty jej ogłoszenia wchozi w wykonanie, tracą moc swoją obowiązującą.

Kraków dnia 18 Lutego 1840 r.

Prezydujący

SCHINDLER.

Sekr. Jlny Senatu.

DAROWSKI.

Nowakowski Sekr. D. K.

Dzień ogłoszenia
dnia 15 Maja 1840 r.

MY

Prezes i Senatorowie

Wolnego Niepodległego i Ścisłe Neutralnego

MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Zważywszy, że pomimo opatrywania potrzeb tak znacznej liczby ubogich w Domu Schronienia pod opieką Towarzystwa Dobroczyńności zostających, obowiązujące przepisy, a mianowicie Rozporządzenie Senatu z dnia 5 Lutego 1817 r. do N. 386 Dziennikiem Praw ogłoszone, szerzeniu się żebractwa skutecznie niezapobiegają; zważywszy również że przepisy §§. 261 i następnych Kod. Kar. Cz. II. uważając tylko szczególne rodzaje żebractwa za

ciężkie policyjne przestępstwa we wszystkich przypadkach zastosowania nie znajdują; w zamiarze nadto zastonienia Mieszkańców M. Krakowa od natręctwa żebrzących i zapewnienia schronienia prawdziwie przytułku i wsparcia potrzebującym, stanowimy co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Do Domu Schronienia nikt przez Radę Ogólną Towarzystwa Dobroczynności przyjęty, lub do tegoż odesłany być nie może, kto nie jest tutejszo krajowy, i nie okaże świadectwa ubóstwa w formie niżej przepisanej wydanego.

ARTYKUŁ 2.

Świadectwo ubóstwa powinno być

- a) wydane przez dwóch Obywateli posiadających realności w Cyrkule w którym zamieszkuje ubogi.

b) poświadczone za rzeczywistość stanu ubóstwa przez Proboszcza właściwej parafii i Kommissarza Cyrkułu, który zarazem zamieści rysopis osoby z wyrażeniem miejsca urodzenia i miejsca teraźniejszego zamieszkania.

ARTYKUŁ 3.

Swiadectwo powyższe nie może być wydane osobom w Art. 205 i 206 K. C. wymienionym, dopóki dostatecznie udowodnionem nie zostanie, że osoby do dawania im alimentów obowiązane, takowych nie są w stanie dostarczać.

ARTYKUŁ 4.

Każdy na żebractwie w Mieście Krakowie lub jego przedmieściach dostrzeżony, winien być doprowadzony do Dyrekcji Policji, która wybadawszy go protokółarnie, w ten sobie postąpi sposób:

a) jeżeli żebrak lub żebraczka są rodem z miasta lub przedmieść Krakowa, lub będąc urodzeni w Okręgu, albo stawszy się tutejszo-krajowemi w Krakowie lub Jego Przedmieściach poprzednio stale zamieszkali i Dyrekcyja Policji przekona się o rzeczywistym stanie ubóstwa, zupełnej niezdolności do pracy, i nienagannój konduicje, wyda im świadectwo, iż N. N. kwalifikuje się do przyjęcia do Domu Schronienia, i na témże świadectwie rysopis osoby z wyrażeniem jój miejsca urodzenia i terażniejszego zamieszkania zamieści — poczem osobę wraz z świadectwem i protokołem Radzie Ogólnój Towarzystwa Dobroczynności odeszle. Jeżeli zaś żebrak lub żebraczka do téj kategorii należący niekwalifikują się do Domu Schronie-

nia, Dyrekcyja Policyi albo ich napomni, albo w sposób niżej wyrażony ukarze, albo według okoliczności w Domu Roboczym na czas ograniczony zatrzyma.

- b) jeżeli żebrak lub żebraczka są rodem z Okręgu, lub jako tutejszo-krajowi w Okręgu poprzednio zamieszkali; winni być do miejsca urodzenia lub ostatniego pobytu odesłani.
- c) jeżeli nakoniec żebrak lub żebraczka są obco-krajowi, z kraju wysubpassowani zostaną,

ARTYKUŁ 5.

W pierwszym przypadku poprzedzającego Artykułu, Rada Ogólna Towarzystwa Dobroczynności przyjmie niezwłocznie do Domu Schronienia taką liczbę nadesłanych sobie żebraków, jaka zamieszczoną być bę-

dzie mogła. Resztę zaś żebraków Wydział spisu zaciągnie do swego protokołu, i z tych kolejno w miarę otwartego miejsca przed wszystkimi innemi Radzie Ogólnej do przyjęcia przedstawiać będzie. Nim zaś to nastąpi, na każdym świadectwie przez Dyrekcyą Policji nadesłaném zamieści Numer porządkowy pod którym ubogi do Domu Schronienia przyjęty będzie i takowe świadectwo wraz z protokołem Dyrekcyi Policji zwróci.

ARTYKUŁ 6.

Gdy przyjdzie kolej na zamieszczenie w Domu Schronienia powyższych żebraków Rada Ogólna wezwie Dyrekcyą Policji, aby żebraka N. N. pod Nro N. spisu zamieszczonego do Domu Schronienia odstawić poleciła.

ARTYKUŁ 7.

Żebracy którzy się do przyjęcia do Domu Schronienia kwalifikują i według poprzedzającego Artykułu zaraz po ich przesłaniu Radzie Ogólnej Towarzystwa Dobroczynności zamieszczeni być nie mogą, będą mieć sobie wydany przez Dyrekcyę Policji duplikat świadectwa kwalifikującego do Domu Ogólnego Schronienia; Świadectwo to będzie im służyło za dowód prawdziwego ubóstwa na czas dopóki pod opiekę Towarzystwa Dobroczynności nieprzejdą.

ARTYKUŁ 8.

Celem kontrolowania tego rodzaju żebraków, ciż obowiązani będą w terminach przez Dyrekcyę Policji oznaczonych zgłaszać się do jej Bióra i produkować za każdą razą do wizy, wydany sobie duplikat

świadczenia. Uchybiający temu obowiąz-
kowi uważany będzie za żebraka niepo-
siadającego świadectwa i jako taki karom
niżej wyszczególnionym ulegnie.

ARTYKUŁ 9.

Każdy żebrzący publicznie lub po do-
mach, jeżeli nieokaże świadectwa w for-
mie wyżej rzeczonój, natychmiast ujęty
i do Dyrekcji Policji doprowadzonym być
powinien. Kara na takiego żebraka jest
w powszechności areszt policyjny od 24
godzin do dni 8miu który wkażdym razie
na chłostę zamieniony, lub chłostą zaostrzo-
nym być może. Gdyby zaś już raz ukarany
powtórnie na żebractwie ujęty został, czyn
jego za ciężkie policyjne przestępstwo u-
ważany i jako taki według przepisów
§§. 261 i następnych Kod. Kar. Cz. II
będzie powściągnięty.

ARTYKUŁ 10.

Żebrak stósownie do art. 4 lit. b) do miejsca urodzenia lub ostatniego pobytu zwrócony, zostawać będzie pod baczném okiem Kommissarza właściwego Dystryktu. Gdyby zaś późniój na żebractwie w Mieście Krakowie lub Jego przedmieściach ujętym został, będzie ukarany aresztem od dni 3ch do 8miu z zastrzeniem wygnania raz na zawsze do miejsca urodzenia lub ostatniego pobytu, a na przypadek nowego powrotu, będzie z nim postąpiono stósownie do przepisu §. 82 Kod. Karn. Cz. II.

Przy odesłaniu w sposób wyżej rzeczony żebraków, Dyrekcyja Policji ustanowiony rygor tymże oznajmi.

ARTYKUŁ 11.

Żebrak do miejsca ostatniego pobytu w Okrąg zwrócony, jeżeli znajduje się

w stanie zupełnej niezdolności do pracy, i niema krewnych lub powinowatych, którzyby z przepisów prawa Cywilnego do dawania mu alimentów obowiązani byli, lub ciż dostarczać ich nie byli w stanie, winien być zamieszczonym w jednym z zakładów dobroczynnych w Okręgu, a gdyby to nastąpić nie mogło, Gmina utrzymywania swego ubogiego ma obowiązek.

ARTYKUŁ 12.

Na przypadek powrotu żebraka wyszubpassowanego z Kraju W. M. Krakowa, ma być z tymże stósownie do §. 81 Kod. Kar. Cz. II postąpiono.

ARTYKUŁ 13.

Przepisy powyższe w Okręgu przez Kommissarzy Dystryktowych przestrzegane i wykonywane będą. W zastosowaniu tych

przepisów Kommissarze zwracać mają uwagę na Instytuta dobroczynne w Okręgu istniejące.

ARTYKUŁ 14.

Postanowienie niniejsze niema w niczem uwłaczać prawu służącemu na zasadzie Statutu Towarzystwa Dobroczynności Radzie Ogólnej przyjmowania do Domu Schronienia Ubogich na przedstawienie Wydziału Spisu przy zachowaniu powyższych przepisów pod względem dowodu ubóstwa. Jednakże nadsyłani przez Dyrekcyą Policyi ubodzy, przed wszystkiemi innemi przyjmowani być powinni.

ARTYKUŁ 15.

Równie przepisy niniejsze nieuchylają Postanowień Senatu Rządzącego względem Domu Pracy wydanych.

TYTUŁ 16.

W razie zeznaczających trudności w przyjęciu przez Radę Ogólną żebraków przez Dyрекcyą Policyi przesyłanych, Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie Rządzącym takowe rozstrzygać będzie.

Działo się na posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 3 Lipca 1840 r.

Prezydujący
(M. P.) X. ŁETOWSKI.

Sekr. Jlny Senatu

DAROWSKI.

Nowakowski Sekr. D. K. Senatu.

